

ΓΔΟΥ 19/2021

Διαδικασία και προϋποθέσεις χορήγησης ενίσχυσης με τη μορφή επιστρεπτέας προκαταβολής σε επιχειρήσεις που επλήγησαν οικονομικά λόγω της εμφάνισης και διάδοσης της νόσου του κορωνοϊού COVID-19, κατά τους μήνες Σεπτέμβριο ως και Δεκέμβριο 2020

Αριθμ. ΓΔΟΥ 19/2021

(ΦΕΚ Β' 236/25-01-2021)

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ -ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου τρίτου της από 30.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Μέτρα αντιμετώπισης της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και άλλες κατεπείγουσες διατάξεις» (Α' 75) η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4684/2020 (Α' 86), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο τέταρτο της από 13.4.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και άλλες κατεπείγουσες διατάξεις» (Α' 84) η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4690/2020 (Α' 104), και ειδικότερα της παρ. 3 αυτού.
2. Το άρθρο 107 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) και ιδίως το στοιχείο β' της παρ. 3 του άρθρου αυτού.
3. Τον υπ' αρ. 1407/2013 Κανονισμό (ΕΕ) της 18ης Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (ΕΕ L352/1 της 24.12.2013).
4. Τον υπ' αρ. 651/2014 Κανονισμό (ΕΕ) της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (ΕΕ L 187/1 της 26.6.2014).
5. Τον υπ' αρ. 1301/2013 Κανονισμό (ΕΕ) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και για τη θέσπιση ειδικών διατάξεων σχετικά με

τον στόχο «Επενδύσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση» και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) υπ' αρ. 1080/2006, όπως τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό (ΕΕ) υπ' αρ. 460/2020 και ειδικότερα την τροποποίηση του άρθρου 3 παρ. 1 του Κανονισμού 1301/2013.

6. Τον υπ' αρ. 1303/2013 Κανονισμό (ΕΕ) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) υπ' αρ. 1083/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

7. Την υπό στοιχεία C(2020) 1863/19.03.2020 Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ) «Προσωρινό πλαίσιο για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό να στηριχθεί η οικονομία κατά τη διάρκεια της τρέχουσας έξαρσης της νόσου COVID-19», όπως ισχύει.

8. Τις διατάξεις του άρθρου 76 του ν. 4722/2020 «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) - Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις» (Α' 184).

9. Τις διατάξεις του ν. 4314/2014 «Α) για τη διαχείριση, τον έλεγχο και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, Β) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/17 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2012 (ΕΕ L 156/16.6.2012) στο ελληνικό δίκαιο, τροποποίηση του ν. 3419/2005 (Α' 297) και άλλες διατάξεις» (Α' 265), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

10. Τις διατάξεις του ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α' 143).

11. Τις διατάξεις της υποπαρ. Β.10 της παρ. 4 της παρ. Β του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 «Επείγοντα μέτρα εφαρμογής των νόμων 4046/2012, 4093/2012 και 4172/2013» (Α' 107).

12. Τις διατάξεις του ν.δ. 356/1974 Κ.Ε.Δ.Ε. (Α' 90), όπως ισχύουν.

13. Το π.δ. 62/2020 «Διορισμός Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 155).

14. Το π.δ. 83/2019 «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 121).

15. Το π.δ. 81/2019 «Σύσταση, συγχώνευση, μετονομασία και κατάργηση Υπουργείων και καθορισμός των αρμοδιοτήτων τους - Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων» (Α' 119).

16. Το π.δ. 54/2018 «Ορισμός του περιεχομένου και του χρόνου έναρξης της εφαρμογής του Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης» (Α' 103).

17. Το π.δ. 142/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Οικονομικών» (Α' 181).

18. Το π.δ. 147/2017 «Οργανισμός του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης» (Α' 192).

19. Το π.δ. 80/2016 «Ανάληψη υποχρεώσεων από τους διατάκτες» (Α' 145).

20. Το άρθρο 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (Α' 98) και την περ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019.

21. Την υπό στοιχεία Υ70/30.10.2020 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών, Θεόδωρο Σκυλακάκη» (Β'4805).

22. Την υπ' αρ. 85847/11.08.2020 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Ιωάννη Τσακίρη» (Β' 3375).

23. Την υπό στοιχεία Υ2/09.07.2019 απόφαση του Πρωθυπουργού «Σύσταση θέσεων Αναπληρωτή Υπουργού και Υφυπουργών» (Β' 2901).

24. Την υπ' αρ. 339/18.7.2019 απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομικών «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Οικονομικών, Απόστολο Βεσυρόπουλο» (Β' 3051).

25. Την υπ' αρ. 1/20.01.2016 πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου «Επιλογή και διορισμός Γενικού Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών» (Υ.Ο.Δ.Δ. 18), σε συνδυασμό με τις διατάξεις της παρ. 10 του άρθρου 41 του ν. 4389/2016, όπως ισχύουν, την υπ' αρ.

39/3/30-11-2017 απόφαση του Συμβουλίου Διοίκησης της Α.Α.Δ.Ε. «Ανανέωσης θητείας του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων» (Υ.Ο.Δ.Δ. 689), καθώς και την υπ' αρ. 5294 ΕΞ 17-01-2020 απόφαση Υπουργού Οικονομικών «Ανανέωση της θητείας του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων» (Υ.Ο.Δ.Δ. 27).

26. Την υπό στοιχεία Δ1α/Γ.Π.οικ.3060/15.1.2021 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Προστασίας του Πολίτη, Εθνικής Άμυνας, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Δικαιοσύνης, Εσωτερικών, Μετανάστευσης και Ασύλου, Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Υποδομών και Μεταφορών, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Έκτακτα μέτρα προστασίας της δημόσιας υγείας από τον κίνδυνο περαιτέρω διασποράς του κορωνοϊού COVID-19 στο σύνολο της Επικράτειας για το διάστημα από τη Δευτέρα, 18 Ιανουαρίου 2021 και ώρα 6:00 έως και τη Δευτέρα, 25 Ιανουαρίου 2021 και ώρα 6:00» (Β' 89) και την υπό στοιχεία Δ1α/Γ.Π.οικ.4992/22.1.2021 κοινή απόφαση των ιδίων ως άνω υπουργών (Β'186).

27. Την υπό στοιχεία ΓΔΟΥ 1/4.1.2021 απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Διαδικασία υποβολής εκδήλωσης ενδιαφέροντος για το προσωρινό μέτρο ενίσχυσης με τη μορφή Επιστρεπτέας Προκαταβολής σε επιχειρήσεις που επλήγησαν οικονομικά λόγω της εμφάνισης και διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19 κατά τους μήνες Σεπτέμβριο ως και Δεκέμβριο 2020» (Β' 7), όπως ισχύει.

28. Την από στοιχεία ΓΔΟΥ 281/14.11.2020 απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Διαδικασία και Προϋποθέσεις χορήγησης ενίσχυσης με τη μορφή επιστρεπτέας προκαταβολής σε επιχειρήσεις που επλήγησαν οικονομικά λόγω της εμφάνισης και διάδοσης της νόσου του κορωνοϊού COVID-19, κατά τους μήνες Σεπτέμβριο και Οκτώβριο 2020» (Β' 5047), όπως ισχύει.

29. Την υπό στοιχεία Α.1076/2.4.2020 απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Ηλεκτρονική πλατφόρμα για την υλοποίηση του προσωρινού μέτρου ενίσχυσης με τη μορφή Επιστρεπτέας Προκαταβολής σε επιχειρήσεις που επλήγησαν οικονομικά λόγω της εμφάνισης και διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19 και διαδικασία υποβολής εκδήλωσης ενδιαφέροντος» (Β' 1135), όπως ισχύει.

30. Την υπό στοιχεία 137675/ΕΥΘΥ1016/19.12.2018 απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης «Αντικατάσταση της 110427/ΕΥΘΥ/1020/20.10.2016 (Β' 3521) υπουργικής απόφασης με τίτλο «Τροποποίηση και αντικατάσταση της 81986/ΕΥΘΥ712/31.7.2015 (Β' 1822) υπουργικής απόφασης “Εθνικοί κανόνες επι-λεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 - Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς - Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων”» (Β' 5968), όπως ισχύει.

31. Την υπ' αρ. 134453/23.12.2015 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας Ανάπτυξης και Τουρισμού και Οικονομικών «Ρυθμίσεις για τις πληρωμές των δαπανών του προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων - ΠΔΕ (Τροποποίηση και αντικατάσταση της κοινής υπουργικής απόφασης υπ' αρ. 46274/ ΕΥΘΥ 482/27.4.2016, Β' 2573» (Β' 2857).

32. Την υπό στοιχεία 126829/ΕΥΘΥ1217/8.12.2015 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Οικονομικών «Σύστημα δημοσιονομικών διορθώσεων και διαδικασίες ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού για την υλοποίηση προγραμμάτων συγχρηματοδοτούμενων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020 σύμφωνα με το άρθρο 22 του ν. 4314/2014» (Β' 2784).

33. Την υπ' αρ. 109/12-3-2019 πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος.

34. Την ανάγκη στήριξης των επιχειρήσεων που πλήττονται οικονομικά λόγω της εμφάνισης και διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19.

35. Την υπό στοιχεία 2/3547/ΔΠΓΚ/25.1.2021 εισήγηση της Διεύθυνσης Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης του Υπουργείου Οικονομικών.

36. Την υπό στοιχεία ΓΔΟΥ 18/25.1.2021 εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών.

37. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης προκαλείται δαπάνη ύψους ενός δισεκατομμυρίου πεντακοσίων εκατομμυρίων (1.500.000.000) ευρώ, για το τρέχον οικονομικό έτος και ειδικότερα τετρακοσίων εκατομμυρίων (400.000.000) ευρώ σε βάρος του τακτικού προϋπολογισμού του Ειδικού Φορέα 1023-711-0000000 «Γενικές Κρατικές Δαπάνες» του Υπουργείου Οικονομικών και του ΑΛΕ 2310803020 «Ενίσχυση με τη μορφή επιστρεπτέας προκαταβολής σε επιχειρήσεις και οργανισμούς με νομική μορφή», η οποία θα αντιμετωπιστεί με μεταφορά πιστώσεων από τον

ΑΛΕ 2910601058 «Πιστώσεις για δράσεις που σχετίζονται με την υλοποίηση μέτρων αντιμετώπισης των αρνητικών συνεπειών του κορωνοϊού» και ενός δισεκατομμυρίου εκατό εκατομμυρίων (1.100.000.000) ευρώ σε βάρος του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομικών και της ΣΑ051/2, καθώς και δαπάνη σε βάρος του τακτικού προϋπολογισμού του Ειδικού Φορέα 1023-711-0000000 «Γενικές Κρατικές Δαπάνες» του Υπουργείου Οικονομικών, η οποία εξαρτάται από τα πραγματικά γεγονότα και δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί και η οποία θα καλυφθεί από τις πιστώσεις του ΑΛΕ 2420913001 «Λοιπές αμοιβές για τραπεζικές υπηρεσίες»,

αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Σκοπός

- 1. Με την παρούσα απόφαση θεσπίζεται καθεστώς ενίσχυσης με τη μορφή της επιστρεπτέας προκαταβολής για επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως κλάδου, που επλήγησαν οικονομικά λόγω της εμφάνισης και διάδοσης της νόσου του κορωνοϊού COVID-19 (COVID-19) για τους μήνες Σεπτέμβριο ως και Δεκέμβριο του 2020.**
- 2. Οι μεμονωμένες ενισχύσεις στο πλαίσιο της παρούσας χορηγούνται είτε:**
  - α) σύμφωνα με τους όρους της υπό στοιχεία C(2020) 1863/19.03.2020 ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ) «Προσωρινό πλαίσιο για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό να στηριχθεί η οικονομία κατά τη διάρκεια της τρέχουσας έξαρσης της νόσου COVID-19», όπως ισχύει, είτε**
  - β) σύμφωνα με τους όρους του Κανονισμού (ΕΕ) υπ' αρ. 1407/2013 για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (Κανονισμός de minimis).**
- 3. Η ενίσχυση με τη μορφή της επιστρεπτέας προκαταβολής είναι ακατάσχετη, αφορολόγητη και δεν συμψηφίζεται με οποιαδήποτε οφειλή.**

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1. Επιστρεπτέα προκαταβολή: ενίσχυση η οποία χορηγείται σε επιχειρήσεις και η οποία επιστρέφεται, εν όλω ή εν μέρει, υπό συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις.

2. Προβληματική επιχείρηση: η επιχείρηση για την οποία συντρέχει τουλάχιστον μία από τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 18 του Κανονισμού (ΕΕ) υπ' αρ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης, όπως περιλαμβάνεται στο Παράρτημα Ι το οποίο και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας.

3. Ενιαία επιχείρηση: ειδικά για τους σκοπούς του ελέγχου της σώρευσης του άρθρου 5, καθώς και του ελέγχου της προϋπόθεσης της περ. α της παρ. 3 του άρθρου 3, ενιαία επιχείρηση νοείται ότι συνιστούν οι συνδεδεμένες μεταξύ τους επιχειρήσεις, ήτοι οι επιχειρήσεις που διατηρούν μεταξύ τους μία από τις ακόλουθες σχέσεις:

- α)** μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης,
- β)** μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης,
- γ)** μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί κυριαρχική επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού της τελευταίας,
- δ)** μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Ως ενιαία επιχείρηση θεωρούνται επίσης οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις ως άνω σχέσεις μέσω μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων, ή μέσω φυσικού προσώπου ή ομάδας φυσικών προσώπων που ενεργούν από κοινού.

4. Επιτόκιο αναφοράς: 0,64% το οποίο αντιστοιχεί στο βασικό επιτόκιο που έχει ορίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Ελλάδα και

ισχύει κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας, σύμφωνα με την ανακοίνωση της τελευταίας υπό στοιχεία 2008/C 14/02 (C 14/6 της 19.1.2008), ήτοι -0,45, προσαυξημένο κατά 109 μονάδες βάσης.

5. Πρωτογενής παραγωγή γεωργικών προϊόντων: η παραγωγή των προϊόντων που απαρμόνται στο παράρτημα I της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με εξαίρεση τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) υπ' αρ. 104/2000, και η οποία αντιστοιχεί στους Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας (ΚΑΔ) της κατηγορίας 01. Αγροτική Παραγωγή.

6. Τομείς αλιείας και υδατοκαλλιέργειας: οι τομείς που εμπίπτουν στον Κανονισμό (ΕΚ) υπ' αρ. 104/2000 του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 1999 για την κοινή οργάνωση των αγορών των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας (ΕΕ L17/22 της 21.1.2000), και οι οποίοι αντιστοιχούν στους ΚΑΔ του Παραρτήματος III το οποίο και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας.

7. Μεταποίηση γεωργικών προϊόντων: κάθε επέμβαση επί γεωργικού προϊόντος από την οποία προκύπτει επίσης γεωργικό προϊόν, με εξαίρεση τις εργασίες εντός της γεωργικής εκμετάλλευσης που είναι απαραίτητες για την προετοιμασία προϊόντος ζωικής ή φυτικής προέλευσης για την πρώτη του πώληση.

8. Εμπορία γεωργικών προϊόντων: η κατοχή ή η έκθεση με σκοπό την πώληση, την προσφορά προς πώληση, την παράδοση ή οποιονδήποτε άλλον τρόπο διάθεσης στην αγορά, με εξαίρεση την πρώτη πώληση από μέρους πρωτογενούς παραγωγού σε μεταπωλητές ή μεταποιητικές επιχειρήσεις και κάθε δραστηριότητα η οποία προετοιμάζει το προϊόν για μια τέτοια πρώτη πώληση· η πώληση από μέρους πρωτογενούς παραγωγού προς τελικούς καταναλωτές λογίζεται ως εμπορία αν πραγματοποιείται σε χωριστό και ειδικό για τον σκοπό αυτό χώρο.

9. Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ): οι επιχειρήσεις που πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται στο παράρτημα I του Καν. 651/2014.

Εξ' αυτών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 του ως άνω παραρτήματος:

α) Μεσαίες επιχειρήσεις: οι επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από διακόσιους πενήντα (250) εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα πενήντα

(50) εκατομμύρια ευρώ και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα σαράντα τρία (43) εκατομμύρια ευρώ.

β) Μικρές επιχειρήσεις: οι επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από πενήντα (50) εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα δέκα (10) εκατομμύρια ευρώ.

γ) Πολύ μικρές επιχειρήσεις: οι επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από δέκα (10) εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα δύο (2) εκατομμύρια ευρώ.

Για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματικών ποσών λαμβάνονται υπόψη τα αναφερόμενα στα άρθρα 3 έως 6 του ως άνω παραρτήματος.

Οι επιχειρήσεις που δεν πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται στο ως άνω παράρτημα Ι, θεωρούνται μεγάλες.

10. Κύκλος εργασιών αναφοράς:

α) Για τις επιχειρήσεις που είναι υποκείμενες σε ΦΠΑ και τηρούν απλογραφικά βιβλία:

αα) σε περίπτωση που η επιχείρηση έχει θετικό κύκλο εργασιών το τρίτο και το τέταρτο τρίμηνο του έτους 2019, ως κύκλος εργασιών αναφοράς λαμβάνεται το άθροισμα του κύκλου εργασιών του τρίτου τριμήνου πολλαπλασιαζόμενο με ένα τρίτο (1/3) και του τέταρτου τριμήνου,

ββ) σε περίπτωση που η επιχείρηση δεν έχει θετικό κύκλο εργασιών το τρίτο τρίμηνο του έτους 2019 και έχει θετικό κύκλο εργασιών το τέταρτο τρίμηνο του έτους

2019, ως κύκλος εργασιών αναφοράς λαμβάνεται το τέταρτο τρίμηνο του έτους 2019, πολλαπλασιαζόμενο με τέσσερα τρίτα (4/3).

γγ) σε περίπτωση που η επιχείρηση δεν έχει θετικό κύκλο εργασιών το τέταρτο τρίμηνο του έτους 2019 και έχει θετικό κύκλο εργασιών το πρώτο τρίμηνο του έτους

2020, ως κύκλος εργασιών αναφοράς λαμβάνεται ο κύκλος εργασιών του πρώτου τριμήνου του 2020 πολλαπλασιαζόμενος με τέσσερα τρίτα (4/3),

- δδ) σε περίπτωση που η επιχείρηση δεν έχει θετικό κύκλο εργασιών το τέταρτο τρίμηνο του έτους 2019, καθώς και το πρώτο τρίμηνο του έτους 2020 ως κύκλος εργασιών αναφοράς λαμβάνεται ο κύκλος εργασιών του τρίτου τριμήνου του 2020 πολλαπλασιαζόμενος με τέσσερα τρίτα (4/3),**
- εε) σε διαφορετική περίπτωση, ο κύκλος εργασιών αναφοράς ισούται με μηδέν (0).**
- β) Για τις επιχειρήσεις που είναι υποκείμενες σε ΦΠΑ και τηρούν διπλογραφικά βιβλία:**
- αα) σε περίπτωση που η επιχείρηση έχει θετικό κύκλο εργασιών τους μήνες Σεπτέμβριο, Οκτώβριο, Νοέμβριο και Δεκέμβριο 2019, ως κύκλος εργασιών αναφοράς λαμβάνεται το άθροισμα του κύκλου εργασιών των μηνών Σεπτεμβρίου, Οκτωβρίου, Νοεμβρίου και Δεκεμβρίου του έτους 2019,**
- ββ) σε περίπτωση που η επιχείρηση δεν έχει θετικό κύκλο εργασιών τον μήνα Σεπτέμβριο του 2019 και έχει θετικό κύκλο εργασιών τους μήνες Οκτώβριο, Νοέμβριο και Δεκέμβριο του 2019, ως κύκλος εργασιών αναφοράς λαμβάνεται το άθροισμα του κύκλου εργασιών των μηνών Οκτωβρίου, Νοεμβρίου και Δεκεμβρίου του έτους 2019, πολλαπλασιαζόμενο με τέσσερα τρίτα (4/3),**
- γγ) σε περίπτωση που η επιχείρηση δεν έχει θετικό κύκλο εργασιών τον μήνα Σεπτέμβριο του 2019 και τον μήνα Οκτώβριο 2019 και έχει θετικό κύκλο εργασιών τους μήνες Νοέμβριο και Δεκέμβριο του 2019, ως κύκλος εργασιών αναφοράς λαμβάνεται το άθροισμα του κύκλου εργασιών των μηνών Νοεμβρίου και Δεκεμβρίου του έτους 2019, πολλαπλασιαζόμενο με δύο (2),**
- δδ) σε περίπτωση που η επιχείρηση δεν έχει θετικό κύκλο εργασιών τον μήνα Σεπτέμβριο, τον μήνα Οκτώβριο και τον μήνα Νοέμβριο 2019 και έχει θετικό κύκλο εργασιών τον μήνα Δεκέμβριο του 2019, ως κύκλος εργασιών αναφοράς λαμβάνεται ο κύκλος εργασιών του μηνός Δεκεμβρίου, πολλαπλασιαζόμενος επί τέσσερα (4),**
- εε) σε περίπτωση που η επιχείρηση δεν έχει θετικό κύκλο εργασιών τους μήνες Σεπτέμβριο, Οκτώβριο, Νοέμβριο και Δεκέμβριο 2019 και έχει θετικό κύκλο εργασιών τον μήνα Φεβρουάριο 2020, ως κύκλος εργασιών αναφοράς λαμβάνεται ο κύκλος εργασιών του μηνός Φεβρουαρίου 2020, πολλαπλασιαζόμενος επί τέσσερα (4),**

- στστ) σε περίπτωση που ο κύκλος εργασιών των μηνών Σεπτεμβρίου, Οκτωβρίου, Νοεμβρίου και Δεκεμβρίου του έτους 2019 της επιχείρησης δεν είναι θετικός και ο κύκλος εργασιών του μηνός Φεβρουαρίου 2020 δεν είναι θετικός, ως κύκλος εργασιών αναφοράς λαμβάνεται το άθροισμα του κύκλου εργασιών Ιουλίου, Αυγούστου και Σεπτεμβρίου 2020, πολλαπλασιαζόμενο με τέσσερα τρίτα (4/3),
- ζζ) σε διαφορετική περίπτωση, ο κύκλος εργασιών αναφοράς ισούται με μηδέν (0).

Σε περίπτωση που η επιχείρηση εντός του 2019 ή του 2020 και ειδικότερα κατά την περίοδο που αφορά ο ανωτέρω υπολογισμός, έκανε αλλαγή στο τύπο βιβλίων που τηρεί (από απλογραφικά σε διπλογραφικά ή το αντίστροφο), υπολογίζεται ο κύκλος εργασιών αναφοράς και με τους δύο τρόπους που αναφέρονται στις περιπτώσεις (α) και (β) και ως κύκλος εργασιών αναφοράς λαμβάνεται ο μεγαλύτερος εκ των δύο.

11. Ακαθάριστα έσοδα αναφοράς:

Για τις επιχειρήσεις που δεν είναι υποκείμενες σε ΦΠΑ ή είναι υποκείμενες και απαλλασσόμενες από το ΦΠΑ:

- α) σε περίπτωση που η επιχείρηση έχει θετικά ακαθάριστα έσοδα το έτος 2019 ως τα ακαθάριστα έσοδα του έτους 2019, διαιρεμένα με τρία (3),
- β) σε περίπτωση που η επιχείρηση δεν έχει θετικά ακαθάριστα έσοδα το έτος 2019 και έχει θετικά ακαθάριστα έσοδα τον μήνα Φεβρουάριο του έτους 2020, όπως αυτά έχουν δηλωθεί στην ειδική πλατφόρμα «myBusinessSupport», ως τα ακαθάριστα έσοδα του μηνός Φεβρουαρίου του έτους 2020, πολλαπλασιαζόμενα με τέσσερα (4),
- γ) σε περίπτωση που η επιχείρηση δεν έχει θετικά ακαθάριστα έσοδα το έτος 2019, ούτε τον μήνα Φεβρουάριο 2020, ως ακαθάριστα έσοδα αναφοράς λαμβάνονται το άθροισμα των ακαθάριστων εσόδων Ιουλίου, Αυγούστου και Σεπτεμβρίου 2020, πολλαπλασιαζόμενο με τέσσερα τρίτα (4/3), όπως αυτά έχουν δηλωθεί στην ειδική πλατφόρμα «myBusinessSupport».

δ) σε διαφορετική περίπτωση τα ακαθάριστα έσοδα αναφοράς ισούνται με μηδέν (0).

12. Για τους σκοπούς εφαρμογής της παρούσας απόφασης, λαμβάνονται τα οικονομικά δεδομένα που υποβάλλονται στη διαδικτυακή ηλεκτρονική πλατφόρμα «myBusinessSupport» της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) από τις επιχειρήσεις στην αίτηση εκδήλωσης ενδιαφέροντος της υπό στοιχεία ΓΔΟΥ 1/4.1.2021 απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων (Β' 7). Εφόσον για τα οικονομικά δεδομένα που δηλώνονται στη διαδικτυακή ηλεκτρονική πλατφόρμα «myBusinessSupport», η επιχείρηση έχει υποβάλει τις οικείες φορολογικές δηλώσεις μέχρι την προηγούμενη ημέρα από την έναρξη ισχύος της παρούσας, λαμβάνονται δεδομένα των δηλώσεων αυτών. Ως προς τα λοιπά δεδομένα εισοδήματος και ΦΠΑ, λαμβάνονται αυτά που έχουν δηλωθεί από τις επιχειρήσεις μέχρι και την προηγούμενη ημέρα από την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης.

Σε περίπτωση επιχειρήσεων, υποκείμενων σε ΦΠΑ, που τηρούν απλογραφικά βιβλία και για τις οποίες το άθροισμα του κύκλου εργασιών ΦΠΑ μηνών Ιουλίου, Αυγούστου και Σεπτεμβρίου 2020, όπως έχουν υποβληθεί στην ηλεκτρονική πλατφόρμα «myBusinessSupport», διαφέρει από το ποσό της περιοδικής δήλωσης ΦΠΑ του τρίτου τριμήνου 2020, όπως έχει υποβληθεί μέχρι την προηγούμενη ημέρα από την έναρξη ισχύος της παρούσας, τότε για σκοπούς προδιορισμού των δικαιούχων του άρθρου 3 και υπολογισμού του ποσού της ενίσχυσης του άρθρου 4, η διαφορά μεταξύ της δήλωσης ΦΠΑ και των ποσών που έχουν υποβληθεί στη διαδικτυακή ηλεκτρονική πλατφόρμα «myBusinessSupport», επιμερίζεται ισομερώς στα ποσά του κύκλου εργασιών των μηνών Ιουλίου, Αυγούστου και Σεπτεμβρίου 2020.

Άρθρο 3

Δικαιούχοι

1. Δικαιούχοι - λήπτες της ενίσχυσης είναι:

- α) Οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) και οι Οργανισμοί Λιμένων.
- β) Οι ιδιωτικές επιχειρήσεις κάθε νομικής μορφής, συμπεριλαμβανομένων των ατομικών, καθώς και μη

κερδοσκοπικές επιχειρήσεις υποκείμενες σε ΦΠΑ, οι οποίες έχουν την έδρα τους ή μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα και λειτουργούν νομίμως, ανεξαρτήτως Κωδικού Αριθμού Δραστηριότητας (ΚΑΔ), με εξαίρεση τις ακόλουθες: αα) Επιχειρήσεις που απασχολούσαν περισσότερους από χίλιους (1.000) εργαζόμενους με σχέση εξαρτημένης εργασίας κατά την 1η Νοεμβρίου 2020,

ββ) Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) και Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ) που αποτελούν αμιγώς δημοτικές, διαδημοτικές, διακοινοτικές, διανομαρχιακές, κοινοτικές και νομαρχιακές επιχειρήσεις, δημοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις, δημοτικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις, ενώσεις προσώπων διαχείρισης κτιρίων, επιτροπές εράνων, ευρωπαϊκοί όμιλοι οικονομικού σκοπού, κοινοπραξίες, διεθνείς οργανισμοί και πολιτικά κόμματα, οι οποίες πληρούν σωρευτικά τα κριτήρια της επόμενης παρ., καθώς και την προϋπόθεση της παρ. 3.

2. Οι επιχειρήσεις της προηγούμενης παρ. πρέπει να πληρούν τα κάτωθι κριτήρια:

α) Έχουν την έδρα τους ή μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα, λειτουργούν νομίμως, έχουν πληγεί οικονομικά λόγω της εμφάνισης και διάδοσης του COVID-19 και έχουν υποβάλλει οικονομικά στοιχεία και έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον στην ειδική πλατφόρμα «myBusinessSupport», σύμφωνα με την υπό στοιχεία ΓΔΟΥ 1/4-1-2021 απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων (Β' 7).

Κατ' εξαίρεση, δύνανται να υποβάλουν αίτηση σύμφωνα με το άρθρο 6, και οι επιχειρήσεις της παρ. 1 που δήλωσαν έως την 19η Ιανουαρίου 2021 στοιχεία εσόδων στην ηλεκτρονική εφαρμογή "Τα Έσοδά μου", που λειτουργεί για τους σκοπούς της Επιστρεπτέας Προκαταβολής, στην πλατφόρμα "myBusinessSupport" της ΑΑΔΕ, οι οποίες δεν έχουν υποβάλει έως την ως άνω ημερομηνία την εκδήλωση ενδιαφέροντος του προηγούμενου εδαφίου.¹

β) Έχουν υποβάλει τις δηλώσεις φόρου εισοδήματος και ΦΠΑ, εφόσον είχαν κατά νόμο υποχρέωση να τις υποβάλουν, ως εξής:

---

¹Τροποποίηση Α. ΓΔΟΥ 38/2021 29.01.2021

- αα) μέχρι και την προηγούμενη ημέρα από την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης, έχουν υποβάλει δήλωση φορολογίας εισοδήματος για το φορολογικό έτος 2019,**
- ββ) μέχρι και την προηγούμενη ημέρα από την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης, έχουν υποβάλει όλες τις δηλώσεις ΦΠΑ για την περίοδο από 1η Ιανουαρίου 2019 μέχρι 30η Νοεμβρίου 2020.**
- γ) Δεν έχουν τεθεί σε αδράνεια από την 1η Ιουλίου 2019 μέχρι και την προηγούμενη ημέρα από την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης, όπως αυτό προκύπτει από τα στοιχεία που τηρούνται στο φορολογικό μητρώο της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) ή από την υποβολή μηδενικών δηλώσεων Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) καθ' όλη την περίοδο αυτή.**
- δ) Δεν έχει ανασταλεί, μέχρι και την προηγούμενη ημέρα από την έναρξη ισχύος της παρούσας, η χρήση του ΑΦΜ της επιχείρησης για τη διενέργεια ενδοκοινοτικών συναλλαγών σύμφωνα με την υπό στοιχεία ΓΓΔΕ ΠΟΛ.1200/2015 απόφαση, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει (εξαφανισμένος έμπορος), όπως αυτό προκύπτει από το φορολογικό μητρώο της ΑΑΔΕ.**
- ε) Παρουσιάζουν μείωση του κύκλου εργασιών τους, ως ακολούθως:**
- αα) για τις επιχειρήσεις που είναι υποκείμενες σε ΦΠΑ το άθροισμα του κύκλου εργασιών μηνών Σεπτεμβρίου, Οκτωβρίου, Νοεμβρίου και Δεκεμβρίου 2020, όπως αυτός έχει δηλωθεί στην ειδική πλατφόρμα «myBusinessSupport», λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία των περιοδικών δηλώσεων ΦΠΑ, παρουσιάζει μείωση κατά 20,00% τουλάχιστον σε σχέση με τον κύκλο εργασιών αναφοράς και επιπλέον ο κύκλος εργασιών αναφοράς είναι μεγαλύτερος από εξακόσια (600) ευρώ,**
- ββ) για τις επιχειρήσεις που δεν είναι υποκείμενες σε ΦΠΑ ή είναι υποκείμενες και απαλλασσόμενες, το άθροισμα των ακαθάριστων εσόδων μηνών Σεπτεμβρίου, Οκτωβρίου, Νοεμβρίου και Δεκεμβρίου 2020, όπως αυτά έχουν δηλωθεί στην ειδική πλατφόρμα «myBusinessSupport», παρουσιάζει μείωση κατά 20,00% τουλάχιστον, σε σχέση με τα ακαθάριστα έσοδα αναφοράς και επιπλέον τα ακαθάριστα έσοδα αναφοράς είναι μεγαλύτερα από εξακόσια (600) ευρώ.**

Στις ανωτέρω υπό αα) και ββ) υποπεριπτώσεις, διενεργείται στρογγυλοποίηση των ποσοστών μείωσης σε σχέση με τον κύκλο

εργασιών αναφοράς ή με τα ακαθάριστα έσοδα αναφοράς, αντίστοιχα, στο δεύτερο ποσοστιαίο δεκαδικό ψηφίο. Σε περίπτωση που ο κύκλος εργασιών Σεπτεμβρίου, Οκτωβρίου, Νοεμβρίου ή Δεκεμβρίου 2020, όπως έχει δηλωθεί στην ειδική πλατφόρμα «myBusinessSupport» είναι αρνητικός, ο κύκλος εργασιών του μηνός που είναι αρνητικός, θεωρείται για σκοπούς της παρούσας ίσος με μηδέν. Το ίδιο ισχύει και στη περίπτωση που τα ακαθάριστα έσοδα Σεπτεμβρίου, Οκτωβρίου, Νοεμβρίου ή Δεκεμβρίου 2020 είναι αρνητικά.

Ειδικά οι επιχειρήσεις που έχουν κάνει έναρξη εργασιών από την 1 η Νοεμβρίου 2019 έως και την 29η Φεβρουαρίου 2020, καθώς και από την 1η Αυγούστου 2020 έως και την 31η Οκτωβρίου 2020, και οι οποίες είτε έχουν ενεργό κύριο ΚΑΔ στις 5-11-2020 έναν από τους περιγραφόμενους στο Παράρτημα V, το οποίο και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας υπό στοιχεία ΓΔΟΥ 19/25-1-2021 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων (Β' 236), ή των οποίων τα ακαθάριστα έσοδα ενεργού κατά την 5-11-2020 ΚΑΔ δευτερεύουσας δραστηριότητας από τους περιγραφόμενους στο Παράρτημα V, όπως αυτά προκύπτουν από την αρχική δήλωση φόρου εισοδήματος φορολογικού έτους 2019, είναι μεγαλύτερα από τα ακαθάριστα έσοδα που αντιστοιχούν στον κύριο ΚΑΔ στις 5-11-2020, είναι επιλέξιμες ανεξαρτήτως του κύκλου εργασιών τους ή των ακαθάριστων εσόδων τους.²

στ) Δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού της παρ. 1 του άρθρου 40 του ν. 4488/2017 (Α' 137).

ζ) Είναι υπόχρεες σε τήρηση και έκδοση λογιστικών αρχείων.

3. Επιπλέον των κριτηρίων της παρ. 2, οι επιχειρήσεις πρέπει να πληρούν τις κάτωθι προϋποθέσεις, κατά περίπτωση:

α) Εφόσον αιτούνται ενίσχυσης δυνάμει του Προσωρινού Πλαισίου, να μην έχουν στη διάθεσή τους προηγούμενη ενίσχυση η οποία έχει κηρυχθεί ασυμβίβαστη με απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και επιπλέον,

αα) οι μεγάλες και μεσαίες επιχειρήσεις να μην ήταν προβληματικές κατά την έννοια του Κανονισμού υπ' αρ. 651/2014 στις 31 Δεκεμβρίου 2019, και

---

²Τροποποίηση Α. ΓΔΟΥ 38/2021 29.01.2021

ββ) οι μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην παρ. 9 του άρθρου 2 της παρούσας, κατά τη στιγμή χορήγηση της ενίσχυσης:

- i) να μην υπάγονται σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία και**
- ii) να μην έχουν λάβει ενίσχυση διάσωσης και δεν έχουν ακόμη αποπληρώσει το δάνειο ή λύσει τη σύμβαση εγγύησης και να μην έχουν λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης και υπόκεινται ακόμη σε σχέδιο αναδιάρθρωσης.**

Ο έλεγχος της εν λόγω προϋπόθεσης γίνεται και σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης.

β) Εφόσον αιτούνται ενίσχυσης δυνάμει του Κανονισμού de minimis, πρέπει να μην δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων, ή στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας. Επιχειρήσεις που έχουν μικτή δραστηριότητα, ήτοι δραστηριοποιούνται σε κάποιον από τους εν λόγω μη επιλέξιμους για ενίσχυση τομείς, και επίσης σε τομέα επιλέξιμο για ενίσχυση βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) υπ' αρ. 1407/13, δύναται να λάβουν ενίσχυση στο πλαίσιο της παρούσας δυνάμει του εν λόγω Κανονισμού για την επιλέξιμη δραστηριότητά τους, με τις εξής προϋποθέσεις:

αα) η εν λόγω δραστηριότητα εμφανίζει τα μεγαλύτερα έσοδα, όπως αυτό προκύπτει από τη δήλωση φόρου εισοδήματος φορολογικού έτους 2019, ή αποτελεί την κύρια δραστηριότητα βάσει κύριου ΚΑΔ εφόσον πρόκειται για επιχείρηση που έχει συσταθεί μετά την 1η Ιανουαρίου 2020 και

ββ) διασφαλίζεται με κατάλληλα μέσα, όπως ο λογιστικός διαχωρισμός των δραστηριοτήτων ή η διάκριση του κόστους, ότι οι δραστηριότητες στους μη επιλέξιμους τομείς δεν τυγχάνουν ενίσχυσης.

Άρθρο 4

Ύψος ενίσχυσης

1. Το ύψος της ενίσχυσης προσδιορίζεται τυποποιημένα, ως ακολούθως:

α) Για τις επιχειρήσεις που είναι υποκείμενες σε ΦΠΑ:

Ενίσχυση = [(Κύκλος εργασιών αναφοράς - Άθροισμα κύκλου εργασιών μηνών Σεπτεμβρίου, Οκτωβρίου, Νοεμβρίου και Δεκεμβρίου 2020) χ ποσοστιαία διαφορά εκρών εισροών] - [αριθμός εργαζομένων σε αναστολή χ 534] - ποσό που έλαβε η επιχείρηση δυνάμει της υπό στοιχεία ΓΔΟΥ 281/14.11.2020 (Β' 5047) απόφασης, όπως ισχύει, όπου:

αα) Ο κύκλος εργασιών μηνών Σεπτεμβρίου, Οκτωβρίου, Νοεμβρίου και Δεκεμβρίου 2020 και ο κύκλος εργασιών αναφοράς, όπως ορίζονται στην παρούσα απόφαση. Σε περίπτωση που ο κύκλος εργασιών Σεπτεμβρίου, Οκτωβρίου, Νοεμβρίου ή Δεκεμβρίου 2020, όπως έχει δηλωθεί στην ειδική πλατφόρμα «myBusinessSupport» είναι αρνητικός, ο κύκλος εργασιών του μηνός που είναι αρνητικός, θεωρείται για τους σκοπούς υπολογισμού της ενίσχυσης ίσος με μηδέν.

ββ) Η ποσοστιαία διαφορά εκρών εισροών ισούται με το συνολικό κύκλο εργασιών ΦΠΑ (κωδικός 312 δήλωσης ΦΠΑ) του έτους 2019 αφαιρουμένου του συνόλου φορολογητέων εισροών (κωδικός 367 δήλωση ΦΠΑ) του έτους 2019, διαιρεμένου με το συνολικό κύκλο εργασιών ΦΠΑ του έτους 2019. Σε περίπτωση που η ποσοστιαία διαφορά εκρών εισροών είναι μικρότερη του 10% ή ο συνολικός κύκλος εργασιών ΦΠΑ του έτους 2019 είναι μηδενικός, θεωρείται ίση με 10%. Σε περίπτωση που η ποσοστιαία διαφορά εκρών εισροών είναι μεγαλύτερη του 70%, θεωρείται ίση με 70%.

γγ) Ο αριθμός εργαζομένων σε αναστολή ορίζεται ως το άθροισμα του αριθμού των εργαζομένων της επιχείρησης που βρίσκονταν σε προσωρινή αναστολή της σύμβασης εργασίας τους την 1η Σεπτεμβρίου 2020, την 1η Οκτωβρίου 2020, την 1η Νοεμβρίου και την 1η Δεκεμβρίου 2020, σύμφωνα με τις δηλώσεις εργοδοτών, όπως τηρούνται στο πληροφοριακό σύστημα ΕΡΓΑΝΗ.

Με την επιφύλαξη των προϋποθέσεων του άρθρου 5 της παρούσας, ειδικά για τις ατομικές επιχειρήσεις που δεν απασχολούσαν κανένα εργαζόμενο κατά την 1η Νοεμβρίου 2020 και δεν διαθέτουν ταμειακή μηχανή, η ενίσχυση ορίζεται, ανεξαρτήτως μαθηματικού τύπου, σε χίλια (1.000) ευρώ.

β) Για τις επιχειρήσεις που δεν είναι υποκείμενες σε ΦΠΑ ή είναι υποκείμενες και απαλλασσόμενες από το ΦΠΑ:

Ενίσχυση = [(Ακαθάριστα έσοδα αναφοράς - Ακαθάριστα έσοδα μηνών Σεπτεμβρίου, Οκτωβρίου, Νοεμβρίου και Δεκεμβρίου 2020) Χ ποσοστιαία διαφορά εσόδων εξόδων] - [αριθμός εργαζομένων σε αναστολή Χ 534] - ποσό που έλαβε η επιχείρηση δυνάμει της υπό στοιχεία ΓΔΟΥ 281/14.11.2020 (Β' 5047) απόφασης, όπως ισχύει, όπου:

αα) Τα ακαθάριστα έσοδα μηνών Σεπτεμβρίου, Οκτωβρίου, Νοεμβρίου και Δεκεμβρίου 2020 και τα ακαθάριστα έσοδα αναφοράς, όπως ορίζονται στην παρούσα απόφαση. Σε περίπτωση που τα ακαθάριστα έσοδα Σεπτεμβρίου, Οκτωβρίου, Νοεμβρίου ή Δεκεμβρίου 2020, όπως έχουν δηλωθεί στην ειδική πλατφόρμα «myBusinessSupport» είναι αρνητικά, τα ακαθάριστα έσοδα του μηνός που είναι αρνητικά, θεωρούνται για τους σκοπούς υπολογισμού της ενίσχυσης ίσα με μηδέν.

ββ) Η ποσοστιαία διαφορά εσόδων εξόδων ισούται με τα ακαθάριστα έσοδα (κωδικός 047 δήλωσης Ε3) του έτους 2019 αφαιρουμένων των εξόδων του έτους 2019, διαιρεμένων με τα ακαθάριστα έσοδα του έτους 2019. Ως έξοδα λογίζονται τα συνολικά έξοδα (κωδικός 580 δήλωσης Ε3) μειούμενα κατά το ποσό των παροχών σε εργαζομένους (κωδικός 581 δήλωσης Ε3) και των διάφορων λειτουργικών εξόδων κατά το μέρος που αφορά δαπάνες ενοικίου (κωδικός 585 α/α 14 της ηλεκτρονικής δήλωσης Ε3). Σε περίπτωση που η ποσοστιαία διαφορά εσόδων εξόδων είναι μικρότερη του 10% ή τα συνολικά ακαθάριστα έσοδα του έτους 2019 είναι μηδενικά, θεωρείται ίση με 10%. Σε περίπτωση που η ποσοστιαία διαφορά εσόδων εξόδων είναι μεγαλύτερη του 70%, θεωρείται ίση με 70%.

γγ) Ο αριθμός εργαζομένων σε αναστολή ορίζεται ως το άθροισμα του αριθμού των εργαζομένων της επιχείρησης που βρίσκονταν σε προσωρινή αναστολή της σύμβασης εργασίας τους την 1η Σεπτεμβρίου 2020, την 1η Οκτωβρίου, την 1η Νοεμβρίου και την 1η Δεκεμβρίου 2020, σύμφωνα με τις δηλώσεις εργοδοτών, όπως τηρούνται στο πληροφοριακό σύστημα ΕΡΓΑΝΗ.

Με την επιφύλαξη των προϋποθέσεων του άρθρου 5 της παρούσας, ειδικά για τις ατομικές επιχειρήσεις που δεν απασχολούσαν κανένα εργαζόμενο κατά την 1η Νοεμβρίου 2020 και δεν διαθέτουν ταμειακή μηχανή, η ενίσχυση ορίζεται, ανεξαρτήτως μαθηματικού τύπου, σε χίλια (1.000) ευρώ.

Σε όλες τις υποπεριπτώσεις των περιπτώσεων της παρούσας παρ., για τον υπολογισμό των ποσοστιαίων διαφορών εκροών-εισροών ή εσόδων-εξόδων, κατά περίπτωση, διενεργείται στρογγυλοποίηση στο πρώτο ποσοστιαίο δεκαδικό ψηφίο.

2. Η ενίσχυση που προκύπτει από την παρ. 1 του παρόντος άρθρου δεν μπορεί να είναι κατώτερη των ακόλουθων ορίων, με την επιφύλαξη των προϋποθέσεων του άρθρου 5 της παρούσας:

α) Για τις επιχειρήσεις που είτε έχουν ενεργό κύριο ΚΑΔ στις 05.11.2020 έναν από τους περιγραφόμενους στο συνημμένο Παράρτημα IV, το οποίο και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας, ή των οποίων τα ακαθάριστα έσοδα ενεργού κατά την 05.11.2020 ΚΑΔ δευτερεύουσας δραστηριότητας από τους περιγραφόμενους στο Παράρτημα IV, όπως αυτά προκύπτουν από την αρχική δήλωση φόρου εισοδήματος φορολογικού έτους 2019, είναι μεγαλύτερα από τα ακαθάριστα έσοδα που αντιστοιχούν στον κύριο ΚΑΔ στις 05.11.2020:

αα) δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ για επιχειρήσεις δικαιούχους που απασχολούν έναν (1) έως πέντε (5) εργαζόμενους με σχέση εξαρτημένης εργασίας την 1η Νοεμβρίου 2020,

ββ) τέσσερις χιλιάδες (4.000) ευρώ για επιχειρήσεις δικαιούχους που απασχολούν άνω των πέντε (5) εργαζομένων με σχέση εξαρτημένης εργασίας την 1η Νοεμβρίου 2020.

β) Για τις λοιπές επιχειρήσεις η ενίσχυση που προκύπτει από την παρ. 1 του παρόντος άρθρου δεν μπορεί να είναι κατώτερη των χιλίων (1.000) ευρώ.

3. Επιπλέον, η ενίσχυση που προκύπτει από τις παρ. 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν δύναται να υπερβαίνει το ποσό των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ.

Άρθρο 5

Έλεγχος σώρευσης

1. Για τις επιχειρήσεις που λαμβάνουν ενίσχυση βάσει του Προσωρινού Πλαισίου, το συνολικό ποσό ενισχύσεων που έχουν λάβει από οποιοδήποτε πρόγραμμα βάσει του τμήματος 3.1 του Προσωρινού Πλαισίου, ελέγχεται σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2, και δεν δύναται να υπερβαίνει το

ποσό των οχτακοσίων χιλιάδων (800.000) ευρώ. Αντιστοίχως, το συνολικό ποσό ενισχύσεων δεν δύναται να υπερβαίνει το ποσό των εκατόν είκοσι (120.000) ευρώ, σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης, για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της αλιείας και υδατοκαλλιέργειας και το ποσό των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης, για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής.

2. Για τις επιχειρήσεις που λαμβάνουν ενίσχυση δυνάμει του Κανονισμού de minimis, το συνολικό ποσό ενίσχυσης ήσσονος σημασίας που έχουν λάβει κατά την τριετία 2019-2021 από οποιοδήποτε πρόγραμμα, ελέγχεται σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης, και δεν δύναται να υπερβεί το ποσό των διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ, και για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα των οδικών εμπορευματικών μεταφορών για λογαριασμό τρίτων, το ποσό των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ.

3. Ο έλεγχος της σώρευσης διενεργείται σε πρώτη φάση αυτόματα στην ηλεκτρονική πλατφόρμα με βάση τα σχετικά στοιχεία που υποβάλει η επιχείρηση κατά την αίτηση, και το ύψος της ενίσχυσης που λαμβάνει βάσει της παρούσας προσαρμόζεται ανάλογα, ώστε να μην οδηγεί σε υπέρβαση των κατά περίπτωση ανωτέρω ορίων. Σε περίπτωση υποβολής αιτήσεων ενίσχυσης, στο πλαίσιο της παρούσας, από περισσότερες ή όλες τις επιχειρήσεις που συνθέτουν ενιαία επιχείρηση, με την έννοια της παρ. 3 του άρθρου 2 της παρούσας και εφόσον, κατόπιν διασταύρωσης των σχετικών αιτήσεων, διαπιστωθεί ότι το συνολικό ποσό που αιτούνται οι εν λόγω επιχειρήσεις υπερβαίνει τα ανώτατα κατά περίπτωση όρια των παρ. 1 και 2 του παρόντος άρθρου, το ύψος της ενίσχυσης για κάθε μία από αυτές μειώνεται αναλογικά, με βάση το αιτούμενο από κάθε μία επιχείρηση ποσό, προκειμένου το συνολικό εγκριθέν ποσό ενίσχυσης ανά ενιαία επιχείρηση να μην υπερβαίνει τα εν λόγω όρια.

4. Επιπλέον, διενεργείται αυτοματοποιημένος απολογιστικός έλεγχος με βάση τα συνολικά στοιχεία για τις ενισχύσεις που έχουν χορηγηθεί βάσει του τμήματος 3.1 του Προσωρινού Πλαισίου, καθώς και τα συνολικά στοιχεία για τις ενισχύσεις de minimis της τελευταίας τριετίας, στο Πληροφοριακό Σύστημα Σώρευσης ενισχύσεων ήσσονος σημασίας του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, με ευθύνη της αρμόδιας υπηρεσίας για την τήρηση του εν λόγω συστήματος.

5. Για τον ανωτέρω σκοπό η ΑΑΔΕ θέτει στη διάθεση της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών (ΓΔΟΥ) του Υπουργείου Οικονομικών όλα τα απαραίτητα στοιχεία και κάθε πληροφορία σχετική με την εφαρμογή της παρούσας που τηρούνται στην πλατφόρμα «myBusinessSupport».

Άρθρο 6

Διαδικασία υποβολής αίτησης

1. Οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις υποβάλλουν αίτηση για τη χορήγηση επιστρεπτέας προκαταβολής στην ηλεκτρονική πλατφόρμα «myBusinessSupport» η οποία αποτελεί εφαρμογή του Ο.Π.Σ. TAXISnet της ΑΑΔΕ (<https://www.aade.gr/mybusinesssupport>).

2. Οι αιτήσεις υποβάλλονται έως 8 Φεβρουαρίου 2021. Κατ' εξαίρεση, ειδικά οι επιχειρήσεις που δήλωσαν έως την 19η Ιανουαρίου 2021 στοιχεία εσόδων στην ηλεκτρονική εφαρμογή «Τα Έσοδά μου», που λειτουργεί για τους σκοπούς της Επιστρεπτέας Προκαταβολής, στην πλατφόρμα «myBusinessSupport» της ΑΑΔΕ και οι οποίες έχουν ενεργό κύριο ΚΑΔ στις 05.11.2020 τον ΚΑΔ 92.00 "Τυχερά παιχνίδια και στοιχήματα εκτός από Υπηρεσίες τυχερών παιχνιδιών", καθώς και όλες τις κατηγορίες εξαψήφιων και οκταψήφιων ΚΑΔ που περιλαμβάνονται σε αυτόν, εξαιρουμένων των ΚΑΔ 92.00.11 "Υπηρεσίες τυχερών παιχνιδιών τραπεζιού", 92.00.14 "Υπηρεσίες τυχερών παιχνιδιών σε απευθείας (on-line) σύνδεση" και 92.00.21 "Υπηρεσίες στοιχημάτων σε απευθείας (on-line) σύνδεση" ή των οποίων τα ακαθάριστα έσοδα ενεργού κατά την 05.11.2020 ΚΑΔ δευτερεύουσας δραστηριότητας από τους ως άνω ΚΑΔ, όπως αυτά προκύπτουν από την αρχική δήλωση φόρου εισοδήματος φορολογικού έτους 2019, είναι μεγαλύτερα από τα ακαθάριστα έσοδα που αντιστοιχούν στον κύριο ΚΑΔ στις 05.11.2020, και οι αιτήσεις των οποίων υποβλήθηκαν εμπρόθεσμα ως την 8η Φεβρουαρίου 2021 και έχουν απορριφθεί, δύνανται να υποβάλλουν εκ νέου αίτηση ως την 15η Φεβρουαρίου 2021.

Κατ' εξαίρεση, για τις επιχειρήσεις του προηγούμενου εδαφίου, λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, τον προσδιορισμό του κύκλου εργασιών αναφοράς, των δικαιούχων και

του ύψους της ενίσχυσης, οι περιοδικές δηλώσεις ΦΠΑ των ετών 2019 και 2020 που έχουν υποβληθεί ως την 11η Φεβρουαρίου 2021.³

3. Κατά την αίτηση, η επιχείρηση δηλώνει, το αν αιτείται να λάβει την ενίσχυση βάσει του Προσωρινού Πλαισίου ή βάσει του Κανονισμού de minimis, τα απαιτούμενα στοιχεία και πληροφορίες σχετικά με την πλήρωση των προϋποθέσεων της παρούσας, κατά περίπτωση, καθώς και το ποσό που αιτείται να λάβει στο πλαίσιο της παρούσας, εντός των ορίων του άρθρου 4 της παρούσας. Υπόδειγμα της αίτησης περιλαμβάνεται στο Παράρτημα II.Α, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας.

4. Η είσοδος στην ηλεκτρονική πλατφόρμα «myBusinessSupport» διενεργείται με τη χρήση των σχετικών διαπιστευτηρίων του Ο.Π.Σ. TAXISnet της ΑΑΔΕ.

5. Με την είσοδο στην εφαρμογή και την υποβολή της αίτησης, η επιχείρηση πιστοποιεί την ακρίβεια των δηλούμενων στοιχείων και συναινεί στην επεξεργασία των διαθέσιμων στοιχείων της ΑΑΔΕ, καθώς και των υποβαλλόμενων στοιχείων, προς το σκοπό προσδιορισμού του τελικού ύψους ενίσχυσης. Επιπροσθέτως, ελέγχεται αυτοματοποιημένα και ως προϋπόθεση η δήλωση λογαριασμού - IBAN από την επιχείρηση στην προσωποποιημένη πληροφόρηση του TAXISnet, η συντακτική εγκυρότητά του, καθώς και η επαλήθευσή του από το αντίστοιχο ίδρυμα πληρωμών.

6. Για τη συμπλήρωση της εικόνας της επιχείρησης και τον έλεγχο πλήρωσης των προϋποθέσεων χορήγησης της ενίσχυσης, η ΑΑΔΕ δύναται να αποτυπώνει στην πλατφόρμα λοιπές πληροφορίες, που τηρούνται στα ηλεκτρονικά αρχεία της ή αποστέλλονται σε αυτή από άλλους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς.

Άρθρο 7

Διαδικασία χορήγησης της ενίσχυσης

1. Η αιτούσα επιχείρηση ενημερώνεται ψηφιακά από την ΑΑΔΕ αναφορικά με την έγκριση ή απόρριψη της αίτησής της. Η αιτούσα επιχείρηση δύναται να υποβάλει στην πλατφόρμα

---

³Τροποποίηση Α. ΓΔΟΥ 38/2021 29.01.2021; Τροποποίηση Α. ΓΔΟΥ 133/2021 10.02.2021

«myBusinessSupport» αίτημα επανεξέτασης, έως την 30η Ιουλίου 2021. Η ΓΔΟΥ του Υπουργείου Οικονομικών απαντά στο αίτημα επανεξέτασης βάσει όλων των στοιχείων και πληροφοριών που της αποστέλλονται εγγράφως από την ΑΑΔΕ μαζί με το οικείο αίτημα στο οποίο αφορούν.⁴

2. Το ποσό της ενίσχυσης, που υπολογίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 4 και 5 της παρούσας, καταβάλλεται εφάπαξ στον τραπεζικό λογαριασμό IBAN της δικαιούχου επιχείρησης που δηλώνεται στην Προσωποποιημένη Πληροφόρηση του TAXISnet της ΑΑΔΕ.

3. Η ΑΑΔΕ, βάσει των στοιχείων που έχουν υποβληθεί στην πλατφόρμα «myBusinessSupport», επεξεργάζεται τα στοιχεία και τα διασταυρώνει με άλλα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της και στη συνέχεια πριν από την πληρωμή δημιουργεί:

- α) Αναλυτική κατάσταση δικαιούχων επιχειρήσεων που δεν απασχολούσαν κατά την 1η Νοεμβρίου 2020 εργαζόμενους, ή απασχολούσαν έως 10 εργαζόμενους, των οποίων η ενίσχυση καλύπτεται από τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) σε ηλεκτρονική μορφή, με βάση τα στοιχεία των δικαιούχων, η οποία περιλαμβάνει τα πλήρη στοιχεία τους (ονοματεπώνυμο ή επωνυμία, πατρώνυμο, Α.Φ.Μ.), τον κωδικό του τραπεζικού λογαριασμού σε μορφή IBAN, τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών στο οποίο τηρείται ο λογαριασμός (προαιρετική πληροφορία) και το δικαιούμενο ποσό. Η ηλεκτρονική μορφή της κατάστασης αυτής είναι επεξεργάσιμη από την εταιρία «Διατραπεζικά συστήματα Α.Ε.» (ΔΙΑΣ Α.Ε.) προς την οποία και διαβιβάζεται.**
- β) Συγκεντρωτική κατάσταση των επιχειρήσεων που δεν απασχολούσαν κατά την 1η Νοεμβρίου 2020 εργαζόμενους, ή απασχολούσαν έως 10 εργαζόμενους, των οποίων η ενίσχυση καλύπτεται από τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ), σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή που περιλαμβάνει το συνολικό προς πληρωμή ποσό, ολογράφως και αριθμητικώς, το πλήθος των συναλλαγών καθώς και το συνολικό ανά συναλλαγή κόστος προς τρίτους (ΔΙΑΣ ΑΕ) σύμφωνα με την υπ' αρ. 109/ 12-3-2019 πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος.**

---

⁴Τροποποίηση Α. ΓΔΟΥ 741/2021 16.07.2021

- γ) Αναλυτική κατάσταση δικαιούχων επιχειρήσεων που απασχολούσαν κατά την 1η Νοεμβρίου 2020 άνω των 10 εργαζομένων, σε ηλεκτρονική μορφή, με βάση τα στοιχεία των δικαιούχων, η οποία περιλαμβάνει τα πλήρη στοιχεία τους (ονοματεπώνυμο ή επωνυμία, πατρώνυμο, Α.Φ.Μ.), τον κωδικό του τραπεζικού λογαριασμού σε μορφή IBAN, τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών στο οποίο τηρείται ο λογαριασμός (προαιρετική πληροφορία) και το δικαιούμενο ποσό. Η ηλεκτρονική μορφή της κατάστασης αυτής είναι επεξεργάσιμη από την εταιρία «Διατραπεζικά συστήματα Α.Ε.» (ΔΙΑΣ Α.Ε.) προς την οποία και διαβιβάζεται.
- δ) Συγκεντρωτική κατάσταση των επιχειρήσεων που απασχολούσαν κατά την 1η Νοεμβρίου 2020 άνω των 10 εργαζομένων σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή που περιλαμβάνει το συνολικό προς πληρωμή ποσό, ολογράφως και αριθμητικώς, το πλήθος των συναλλαγών καθώς και το συνολικό ανά συναλλαγή κόστος προς τρίτους (ΔΙΑΣ ΑΕ) σύμφωνα με την υπ' αρ. 109/12-3-2019 πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος.

Άρθρο 8

Διαδικασία καταβολής της ενίσχυσης από το ΠΔΕ

1. Για ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δεν απασχολούσαν κατά την 1η Νοεμβρίου 2020 εργαζόμενους, ή απασχολούσαν έως 10 εργαζόμενους, οι οποίες θα βαρύνουν τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων, η συγκεντρωτική κατάσταση της περ. β της παρ. 3 του άρθρου 7 αποστέλλεται στη ΓΔΟΥ του Υπουργείου Οικονομικών, η οποία βάσει αυτής, μεταφέρει (άνευ υπολόγου) το συνολικό ποσό από το λογαριασμό του έργου που είναι ενταγμένο στη ΣΑ051/2, στον ενδιάμεσο λογαριασμό με κωδικό IBAN GR52 0100 0230 0000 0242 4222 890 και τίτλο «Πληρωμές ΠΔΕ Υπ. Οικονομικών μέσω ΔΙΑΣ ΑΕ» που τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος με ηλεκτρονική εντολή μεταφοράς (eps).

Η Διεύθυνση Λογαριασμών και Ταμειακού Προγραμματισμού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, ύστερα από αίτημα της ΓΔΟΥ του Υπουργείου Οικονομικών, εκδίδει ειδική εντολή προς την Τράπεζα της Ελλάδος για χρέωση του λογαριασμού του Ελληνικού Δημοσίου

Νο 200 «Ελληνικό Δημόσιο - Συγκέντρωση Εισπράξεων -Πληρωμών» και την πίστωση του ανωτέρω ενδιάμεσου λογαριασμού με το ποσό που αφορά το συνολικό ανά συναλλαγή κόστος προς τρίτους (ΔΙΑΣ ΑΕ), σύμφωνα με την υπ' αρ. 109/12-3-2019 πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος. Η Τράπεζα της Ελλάδος εξουσιοδοτείται για την κάλυψη του ανά συναλλαγή κόστους προς τρίτους.

Ύστερα από την έγκριση της Διεύθυνσης Λογαριασμών και Ταμειακού Προγραμματισμού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, η οποία παρέχεται ηλεκτρονικά μέσω διαδικτυακής εφαρμογής, κατόπιν σχετικού αιτήματος της ΓΔΟΥ του Υπουργείου Οικονομικών, χρεώνεται ο λογαριασμός με IBAN GR52 0100 0230 0000 0242 4222 890 προκειμένου να διοδευθούν οι επιμέρους πληρωμές, με τη μεσολάβηση της ΔΙΑΣ ΑΕ, προς του τραπεζικούς λογαριασμούς των δικαιούχων. Τυχόν υπόλοιπα στο λογαριασμό μετά την ολοκλήρωση της πληρωμής, μεταφέρονται με εντολή προς την Τράπεζα της Ελλάδος από τη Διεύθυνση Λογαριασμών και Ταμειακού Προγραμματισμού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, σε πίστωση του λογαριασμού με IBAN GR30 0100 0230 0000 0000 0002 002 και λογιστικοποιούνται ως έσοδα του ΠΔΕ.

Η αναλυτική κατάσταση της περ. α της παρ. 3 του άρθρου 7 αποστέλλεται με ασφαλή τρόπο προς τη ΔΙΑΣ Α.Ε. Η ίδια πληροφόρηση κοινοποιείται στη ΓΔΟΥ του Υπουργείου Οικονομικών και στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία».

Η ΔΙΑΣ μεταφέρει τα ποσά από τον ενδιάμεσο λογαριασμό σε πίστωση των εμπορικών τραπεζικών λογαριασμών των δικαιούχων, στη βάση της αναλυτικής κατάστασης που ετοιμάζεται και αποστέλλεται από την ΑΑΔΕ.

Το αρχείο της αναλυτικής κατάστασης ενημερωμένο από την ΑΑΔΕ με τα ποσά που επιτυχώς πληρώθηκαν βάση της σχετικής ενημέρωσης από τη ΔΙΑΣ, αποστέλλεται στην ΓΔΟΥ του Υπουργείου Οικονομικών και στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» προκειμένου να συνοδεύσει το αίτημα πληρωμής προς την ΕΕ.

2. Τα ποσά που απέτυχαν να πληρωθούν επιστρέφουν στον λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου με IBAN GR30 0100 0230 0000 0000 0002 002 και λογιστικοποιούνται ως έσοδα του ΠΔΕ.

Για τις αποτυχούσες πληρωμές, η ΑΑΔΕ ενημερώνει σχετικά τους δικαιούχους, ώστε να διορθώσουν τον τραπεζικό λογαριασμό IBAN στην Προσωποποιημένη Πληροφόρηση του TAXISnet της ΑΑΔΕ, προκειμένου να διενεργηθεί δεύτερος κύκλος πληρωμών, ακολουθώντας εκ νέου τα βήματα της παραπάνω διαδικασίας (έγκριση πιστώσεων, δημιουργία νέας κατάστασης από ΑΑΔΕ, μεταφορά ποσού στον ενδιάμεσο λογαριασμό και πληρωμή ποσών μέσω ΔΙΑΣ).

Ο δεύτερος κύκλος πληρωμής για τις αποτυχούσες πληρωμές είναι τελικός και πραγματοποιείται εντός του τρέχοντος έτους.

3. Η εμφάνιση των σχετικών πληρωμών στη δημόσια ληψοδοσία πραγματοποιείται με την έκδοση συμψηφιστικών χρηματικών ενταλμάτων από τη ΓΔΟΥ του Υπουργείου Οικονομικών.

4. Τα δικαιολογητικά για την έκδοση των σχετικών χρηματικών ενταλμάτων ορίζονται τα ακόλουθα:

- α) η απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων για ένταξη και έγκριση πιστώσεων του έργου στο ΠΔΕ 2021 (ΣΑΕ),**
- β) η συγκεντρωτική κατάσταση της περ. β της παρ. 3 του άρθρου 7,**
- γ) το αποδεικτικό της ηλεκτρονικής εντολής (eps) για την μεταφορά του ποσού από το λογαριασμό του έργου ΠΔΕ στον ενδιάμεσο λογαριασμό που τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος.**

Άρθρο 9

Διαδικασία καταβολής της ενίσχυσης από τον τακτικό προϋπολογισμό

1. Για ενισχύσεις προς λοιπές επιχειρήσεις που απασχολούσαν κατά την 1η Νοεμβρίου 2020 άνω των 10 εργαζομένων, οι οποίες θα βαρύνουν τον Τακτικό Προϋπολογισμό του Υπουργείου Οικονομικών, η ηλεκτρονική μορφή της αναλυτικής κατάστασης της περ. γ της παρ. 3 του άρθρου 7 αποστέλλεται με ασφαλή τρόπο προς τη ΔΙΑΣ ΑΕ. Η

ίδια πληροφόρηση κοινοποιείται στη ΓΔΟΥ του Υπουργείου Οικονομικών.⁵

2. Η συγκεντρωτική κατάσταση της περ. δ της παρ. 3 του άρθρου 7 αποστέλλεται, μέσω της ΓΔΟΥ του Υπουργείου Οικονομικών, στη Διεύθυνση Λογαριασμών και Ταμειακού Προγραμματισμού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους η οποία εκδίδει, βάσει αυτής, ειδική εντολή προς την Τράπεζα της Ελλάδος για χρέωση του λογαριασμού του ΕΔ Νο 200 «Ελληνικό Δημόσιο Συγκέντρωση Εισπράξεων - Πληρωμών» και την πίστωση του ενδιάμεσου λογαριασμού του Ελληνικού Δημοσίου με IBAN GR22 0100 0230 0000 0242 1220 698 με ονομασία «Πληρωμές ΕΔ με τη μεσολάβηση της ΔΙΑΣ ΑΕ» που τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος με α) το συνολικό ποσό προς τους δικαιούχους και β) με το ποσό που αφορά το συνολικό ανά συναλλαγή κόστος προς τρίτους (ΔΙΑΣ ΑΕ), σύμφωνα με την υπ' αρ. 109/12-3-2019 πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος. Η Τράπεζα της Ελλάδος εξουσιοδοτείται για την κάλυψη του ανά συναλλαγή κόστους προς τρίτους.

Ύστερα από την έγκριση της Διεύθυνσης Λογαριασμών και Ταμειακού Προγραμματισμού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, η οποία παρέχεται ηλεκτρονικά μέσω διαδικτυακής εφαρμογής, χρεώνεται ο λογαριασμός με IBAN GR22 0100 0230 0000 0242 1220 698 προκειμένου να διοδευθούν οι επιμέρους πληρωμές, με τη μεσολάβηση της ΔΙΑΣ ΑΕ προς τους τραπεζικούς λογαριασμούς των τελικών δικαιούχων. Τυχόν υπόλοιπα στο λογαριασμό μετά την ολοκλήρωση της πληρωμής, μεταφέρονται με εντολή προς την Τράπεζα της Ελλάδος από τη Διεύθυνση Λογαριασμών και Ταμειακού Προγραμματισμού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, σε πίστωση του λογαριασμού με IBAN GR71 0100 0230 0000 0000 0200 211 και λογιστικοποιούνται ως έσοδα του τακτικού προϋπολογισμού.

3. Τα ποσά που απέτυχαν να πληρωθούν επιστρέφουν στον λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου με IBAN GR71 0100 0230 0000 0000 0200 211 με αιτιολογία κίνησης τον ειδικό κωδικό πληρωμής της ΔΙΑΣ ΑΕ και λογιστικοποιούνται ως έσοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού.

---

⁵Τροποποίηση Α. ΓΔΟΥ 60/2022 30.07.2022

Για τις αποτυχούσες πληρωμές, η ΑΑΔΕ ενημερώνει σχετικά τους δικαιούχους, ώστε να διορθώσουν τον τραπεζικό λογαριασμό IBAN στην Προσωποποιημένη Πληροφόρηση του TAXISnet της ΑΑΔΕ, προκειμένου να διενεργηθεί δεύτερος κύκλος πληρωμών, ακολουθώντας εκ νέου τα βήματα της παραπάνω διαδικασίας (έγκριση πιστώσεων, δημιουργία νέας κατάστασης από ΑΑΔΕ, μεταφορά ποσού στον ενδιάμεσο λογαριασμό και πληρωμή ποσών μέσω ΔΙΑΣ).

Ο δεύτερος κύκλος πληρωμής για τις αποτυχούσες πληρωμές είναι τελικός και πραγματοποιείται εντός του τρέχοντος έτους.

4. Η εμφάνιση των σχετικών πληρωμών στη δημόσια ληψοδοσία πραγματοποιείται με την έκδοση συμψηφιστικών χρηματικών ενταλμάτων από τη ΓΔΟΥ του Υπουργείου Οικονομικών.

5. Τα δικαιολογητικά για την έκδοση των σχετικών χρηματικών ενταλμάτων ορίζονται τα ακόλουθα:

- α) η παρούσα απόφαση,
- β) η απόφαση του Υπουργού για την έκδοση του συμψηφιστικού χρηματικού εντάλματος,
- γ) η συγκεντρωτική κατάσταση της περ. δ της παρ. 3 του άρθρου 7,
- δ) αντίγραφο της ειδικής εντολής προς την Τράπεζα της Ελλάδος και αντίγραφο κίνησης (extrait) της Τράπεζας για τη χρέωση του λογαριασμού Νο 200.

Για την πληρωμή της εν λόγω ενίσχυσης, η ειδική εντολή πληρωμής της παρ. 1 του παρόντος άρθρου επέχει θέση απόφασης ανάληψης υποχρέωσης.

Άρθρο 10

Διαδικασία και προϋποθέσεις επιστροφής της ενίσχυσης⁶

---

⁶Τροποποίηση Α. ΓΔΟΥ 1052/2021 16.11.2021; Τροποποίηση Α. ΓΔΟΥ 25/2022 31.05.2022

- 1. Το ποσό της ενίσχυσης δεν επιβαρύνεται με επιτόκιο.**
- 2. Για το χρονικό διάστημα έως και την 30η Ιουνίου 2022 παρέχεται περίοδος χάριτος, κατά την οποία η δικαιούχος επιχείρηση δεν υποχρεούται να επιστρέψει οιοδήποτε τμήμα της ενίσχυσης.⁷**
- 3. Μετά την παρέλευση της περιόδου χάριτος, το επιστρεπτέο ποσό της ληφθείσας ενίσχυσης, είναι πληρωτέο σε ενενήντα έξι (96) ισόποσες άτοκες μηνιαίες δόσεις, εκάστης εξ αυτών καταβλητέας την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μήνα. Ως ημερομηνία καταβολής της πρώτης δόσης ορίζεται η τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα από τη λήξη της περιόδου χάριτος. Ως ελάχιστο ποσό δόσης ορίζεται το ένα (1) ευρώ και στην περίπτωση που το επιστρεπτέο ποσό είναι μικρότερο από ενενήντα έξι (96) ευρώ αυτό είναι πληρωτέο σε όσες δόσεις προκύπτουν με βάση το ελάχιστο ποσό δόσης.**

Εναλλακτικά, με την επιφύλαξη των επόμενων εδαφίων της παρούσας παραγράφου, παρέχεται η δυνατότητα εφάπαξ καταβολής του επιστρεπτέου ποσού της ληφθείσας ενίσχυσης, έως και την 29η Ιουλίου 2022, με έκπτωση 15% επί του επιστρεπτέου ποσού της ληφθείσας ενίσχυσης. Το ποσό καταβάλλεται εντός της ανωτέρω προθεσμίας και η έκπτωση ισχύει ως την καταληκτική ημερομηνία αυτή.

Σε περίπτωση που τα προς επιστροφή ποσά βεβαιώνονται μετά την 15η Ιουλίου 2022 και εφόσον αυτά βεβαιώνονται

- α) ως και την 15η ημέρα του μήνα, τυχόν μηνιαίες δόσεις που προηγούνται της βεβαίωσης και η μηνιαία δόση του μήνα που πραγματοποιείται η βεβαίωση, καταβάλλονται την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μήνα που πραγματοποιείται η βεβαίωση, μαζί με την τρέχουσα δόση αυτού, ενώ μέχρι την ημερομηνία αυτή ισχύει και η δυνατότητα εφάπαξ καταβολής του επιστρεπτέου ποσού της ληφθείσας ενίσχυσης με έκπτωση 15% επί του επιστρεπτέου ποσού εφόσον τα απαιτούμενα δικαιολογητικά έχουν υποβληθεί το αργότερο μέχρι και την 23η Σεπτεμβρίου 2022,**

---

⁷Τροποποίηση Α. ΓΔΟΥ 5/27.1.2022 28.01.2022

β) μετά την 15η ημέρα του μήνα, τυχόν μηνιαίες δόσεις που προηγούνται της βεβαίωσης και η μηνιαία δόση του μήνα που πραγματοποιείται η βεβαίωση, καταβάλλονται την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα από το μήνα που πραγματοποιείται η βεβαίωση, ενώ μέχρι την ημερομηνία αυτή ισχύει και η δυνατότητα εφάπαξ καταβολής του επιστρεπτέου ποσού της ληφθείσας ενίσχυσης με έκπτωση 15% επί του επιστρεπτέου ποσού εφόσον τα απαιτούμενα δικαιολογητικά έχουν υποβληθεί το αργότερο μέχρι και την 23η Σεπτεμβρίου 2022.⁸

4. Παρέχεται δυνατότητα επιστροφής μέρους της ληφθείσας ενίσχυσης (επιστρεπτέο ποσό), ως εξής:⁹

α) Για επιχειρήσεις που έχουν κάνει έναρξη εργασιών πριν την 1η Ιανουαρίου 2019, δεν άνοιξαν υποκατάστημα από την 1η Απριλίου 2019 έως την 31η Δεκεμβρίου 2020 και έχουν θετικά ακαθάριστα έσοδα το 2019:

αα) Επιστροφή ποσοστού 25% της ενίσχυσης, εφόσον η μείωση των εσόδων από πωλήσεις αγαθών και παροχή υπηρεσιών του φορολογικού έτους 2020 της επιχείρησης ξεπερνάει το 70% σε σχέση με τα έσοδα από πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών του φορολογικού έτους 2019 και η επιχείρηση παρουσιάζει ζημίες προ φόρων το φορολογικό έτος 2020 και εφόσον τηρήθηκε η υποχρέωση της παρ. 1 του άρθρου 11. Ειδικά οι εταιρείες Κ.Τ.Ε.Λ. Α.Ε. και Κ.Τ.Ε.Λ. δεν απαιτείται να πληρούν το κριτήριο της ζημίας προ φόρων.

ββ) Επιστροφή ποσοστού 33,3% της ενίσχυσης, εφόσον η μείωση των εσόδων από πωλήσεις αγαθών και παροχή υπηρεσιών του φορολογικού έτους 2020 της επιχείρησης ανέρχεται τουλάχιστον σε 30% και ως 70% σε σχέση με τα έσοδα από πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών του φορολογικού έτους 2019 και καταγράφει ζημίες προ φόρων το φορολογικό έτος 2020 και εφόσον τηρήθηκε η υποχρέωση της παρ. 1 του άρθρου 11. Ειδικά οι εταιρείες

---

⁸Τροποποίηση Α. ΓΔΟΥ 56/2022 21.07.2022; Τροποποίηση Α. ΓΔΟΥ 70/2022 31.08.2022

⁹Τροποποίηση Α. ΓΔΟΥ 5/27.1.2022 28.01.2022; Τροποποίηση Α. ΓΔΟΥ 56/2022 21.07.2022; Τροποποίηση Α. ΓΔΟΥ 85/2022 29.11.2022

Κ.Τ.Ε.Λ. Α.Ε. και Κ.Τ.Ε.Λ. δεν απαιτείται να πληρούν το κριτήριο της ζημίας προ φόρων.

- γγ) Επιστροφή ποσοστού 50% της ενίσχυσης, για όλες τις λοιπές επιχειρήσεις που δεν εμπίπτουν στις υποπερ. αα και ββ, εφόσον τηρήθηκε η υποχρέωση της παρ. 1 του άρθρου 11.**
- β) Για επιχειρήσεις που έχουν κάνει έναρξη εργασιών μετά την 1η Ιανουαρίου 2019 ή άνοιξαν υποκατάστημα από την 1η Απριλίου 2019 έως την 31η Δεκεμβρίου 2020, όπως αυτό προκύπτει κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης για τη χορήγηση της επιστρεπτέας προκαταβολής ή έχουν μηδενικά ακαθάριστα έσοδα το 2019:**
- αα) Επιστροφή ποσοστού 25% της ενίσχυσης, εφόσον η μείωση των εσόδων από πωλήσεις αγαθών και παροχή υπηρεσιών του φορολογικού έτους 2020 της επιχείρησης ξεπερνάει το 30% σε σχέση με τα έσοδα από πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών του φορολογικού έτους 2019 και η επιχείρηση παρουσιάζει ζημίες προ φόρων το φορολογικό έτος 2020 και εφόσον τηρήθηκε η υποχρέωση της παρ. 1 του άρθρου 11. Ειδικά οι εταιρείες Κ.Τ.Ε.Λ. Α.Ε. και Κ.Τ.Ε.Λ. δεν απαιτείται να πληρούν το κριτήριο της ζημίας προ φόρων.**
- ββ) Επιστροφή ποσοστού 33,3% της ενίσχυσης, για όλες τις λοιπές επιχειρήσεις που δεν εμπίπτουν στην υποπερίπτωση αα, εφόσον τηρήθηκε η υποχρέωση της παρ. 1 του άρθρου 11.**

Για την πλήρωση των προϋποθέσεων των περιπτώσεων α και β το ύψος των εσόδων από πωλήσεις αγαθών και παροχή υπηρεσιών προκύπτει από τον κωδικό 500 της κατάστασης οικονομικών στοιχείων από επιχειρηματική δραστηριότητα (Ε3) της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2019 και 2020, αντίστοιχα, όπως έχουν υποβληθεί μέχρι την 31η.03.2022.

Ο έλεγχος των προϋποθέσεων διενεργείται αυτοματοποιημένα από την ΑΑΔΕ. Αν δεν έχουν υποβληθεί οι δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος και οι συνυποβαλλόμενες καταστάσεις οικονομικών στοιχείων από επιχειρηματική δραστηριότητα (Ε3) φορολογικού έτους 2019 και 2020 μέχρι τις ανωτέρω ημερομηνίες κατά περίπτωση, δεν δύναται να διενεργηθεί ο έλεγχος για την πλήρωση των προϋποθέσεων για την επιστροφή μέρους της ενίσχυσης.

Ειδικά για τις κάτωθι περιπτώσεις ισχύουν τα εξής:

- i) Για επιχειρήσεις με διαχειριστική χρήση από 1 Νοεμβρίου ως 31 Οκτωβρίου ή και από 1 Δεκεμβρίου ως 30 Νοεμβρίου το ύψος των εσόδων από πωλήσεις αγαθών και παροχή υπηρεσιών προκύπτει από τον κωδικό 500 της κατάστασης οικονομικών στοιχείων από επιχειρηματική δραστηριότητα (Ε3) της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2019 και 2020, αντίστοιχα, όπως έχουν υποβληθεί μέχρι την 31η.05.2022.**
- ii) Για επιχειρήσεις που έκαναν αλλαγή της διαχειριστικής περιόδου εντός του 2019, η σύγκριση των εσόδων από πωλήσεις αγαθών και παροχή υπηρεσιών του φορολογικού έτους 2020 της επιχείρησης διενεργείται σε σχέση με τα έσοδα από πωλήσεις αγαθών και παροχή υπηρεσιών του φορολογικού έτους 2019, με τον κωδικό 500 του εντύπου Ε3 της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2019 που αφορά τη νέα διαχειριστική περίοδο.**
- iii) Για επιχειρήσεις που έκαναν αλλαγή της διαχειριστικής περιόδου εντός του 2019, όταν μέρος των εισοδημάτων είχε δηλωθεί στο φορολογικό έτος 2018, η σύγκριση των εσόδων πραγματοποιείται με αναγωγή του συνόλου των δηλωθέντων εισοδημάτων των φορολογικών ετών 2018 και 2019 σε δωδεκάμηνη βάση.**
- iv) Για επιχειρήσεις που έκαναν αλλαγή της διαχειριστικής περιόδου εντός του 2020, η σύγκριση των εσόδων από πωλήσεις αγαθών και παροχή υπηρεσιών του φορολογικού έτους 2019 της επιχείρησης διενεργείται σε σχέση με τα έσοδα από πωλήσεις αγαθών και παροχή υπηρεσιών του φορολογικού έτους 2020, με τον κωδικό 500 του εντύπου Ε3 της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2020 αναγόμενο σε δωδεκάμηνη βάση.**
- v) Για επιχειρήσεις που εκ παραδρομής αναγνωρίστηκε το μη επιστρεπτέο ποσό ως έσοδο του φορολογικού έτους 2020, και έχει υποβληθεί μέχρι και 2 Νοεμβρίου 2022 τροποποιητική δήλωση φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2020 αποκλειστικά για την αιτία αυτή, η επιχείρηση μπορεί να υποβάλει μέσω της εφαρμογής «τα αιτήματά μου» της διαδικτυακής πύλης myaade.gov.gr στον κατάλογο της «διαδικασίας» της «θεματικής ομάδας» Εισόδημα με επιλογή**

«Επανυπολογισμός επιστρεπτέου ποσού της επιστρεπτέας προκαταβολής» αίτηση από την 30η Νοεμβρίου μέχρι και την 7η Δεκεμβρίου 2022 προκειμένου να διενεργηθεί εκ νέου ο υπολογισμός του επιστρεπτέου ποσού, κατόπιν μηχανογραφικής διασταύρωσης των κωδικών των εντύπων φορολογίας εισοδήματος του φορολογικού έτους 2020 από την ΑΑΔΕ. Συγκεκριμένα, στην περίπτωση της τροποποιητικής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων θα πρέπει να έχει διαγραφεί το συνολικό ποσό του κωδικού 481 του εντύπου Ν και στην περίπτωση της τροποποιητικής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων, να έχει τροποποιηθεί ο υποκωδικός 011 του κωδικού 144, και παράλληλα και για τις δυο περιπτώσεις, θα πρέπει να έχει μειωθεί ισόποσα ο κωδικός 560 του πίνακα Ζ1 του εντύπου Ε3. Για τις ανωτέρω περιπτώσεις ι ως και ν, εφόσον έχει ήδη διενεργηθεί ο υπολογισμός του επιστρεπτέου ποσού και έχει ήδη βεβαιωθεί αυτό μέχρι και 2 Νοεμβρίου 2022, το επιστρεπτέο ποσό επανυπολογίζεται. Μετά τον επανυπολογισμό, το επιστρεπτέο ποσό που βεβαιώθηκε μέχρι και 2 Νοεμβρίου 2022 διαγράφεται με την έκδοση Ατομικού Φύλλου Έκπτωσης (ΑΦΕΚ), από τη ΓΔΟΥ του Υπουργείου Οικονομικών και ταυτόχρονα εκδίδεται νέος νόμιμος τίτλος είσπραξης για την επιστροφή του επιστρεπτέου μέρους της ενίσχυσης όπως αυτό υπολογίζεται εκ νέου. Ο νέος τίτλος είσπραξης εξοφλείται σύμφωνα με την παρ. 3. Η δυνατότητα εφάπαξ καταβολής του επιστρεπτέου ποσού της ληφθείσας ενίσχυσης με έκπτωση 15% επί του επιστρεπτέου ποσού των ανωτέρω περιπτώσεων α και β της παρ. 3 ισχύει μόνο εφόσον τα απαιτούμενα δικαιολογητικά έχουν υποβληθεί το αργότερο μέχρι και την 23η Σεπτεμβρίου 2022. Ποσά που τυχόν καταβλήθηκαν βάσει του αρχικού τίτλου είσπραξης πιστώνονται στην οφειλή που προκύπτει από τον νέο τίτλο είσπραξης.

5. Η ΑΑΔΕ υπολογίζει με βάση τα διαθέσιμα σε αυτή στοιχεία το επιστρεπτέο ποσό και αποστέλλει, στη ΓΔΟΥ του Υπουργείου Οικονομικών, λίστα με τα στοιχεία ταυτοποίησης του υπόχρεου της επιστροφής (φυσικού ή νομικού προσώπου) και κατ' ελάχιστον ονοματεπώνυμο και πατρώνυμο ή επωνυμία, κατά περίπτωση, διεύθυνση έδρας και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, Α.Φ.Μ., Δ.Ο.Υ. φορολογίας εισοδήματος και το επιστρεπτέο ποσό, ολογράφως και αριθμητικώς, καθώς και διακριτή κατηγοριοποίηση ανά ΑΦΜ για λήψη της ενίσχυσης από τον Τακτικό Προϋπολογισμό ή από το ΠΔΕ.

Η ΓΔΟΥ του Υπουργείου Οικονομικών με βάση τη λίστα του προηγούμενου εδαφίου εκδίδει νόμιμο τίτλο για την είσπραξη του επιστρεπτέου ποσού. Η ΑΑΔΕ καταχωρεί τα στοιχεία του νόμιμου τίτλου στα βιβλία εισπρακτέων εσόδων και εκδίδει τις σχετικές ταυτότητες οφειλής, κατά τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 2 του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ΚΕΔΕ).

Μετά την καταχώριση του χρέους η φορολογική διοίκηση εκδίδει ατομική ειδοποίηση, την οποία αναρτά στο πληροφοριακό σύστημα της ΑΑΔΕ myAADE, στην επιλογή Μητρώο και Επικοινωνία / e-Κοινοποιήσεις και αποστέλλει μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη δηλωθείσα από τον υπόχρεο ηλεκτρονική διεύθυνση. Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η κοινοποίηση κατά το προηγούμενο εδάφιο, η ατομική ειδοποίηση αποστέλλεται ταχυδρομικά.

Η οφειλή από το επιστρεπτέο ποσό της ενίσχυσης εμφανίζεται στο πληροφοριακό σύστημα της ΑΑΔΕ («myAADE»).

6. Το ποσό της επιστροφής μετά την είσπραξη του εμφανίζεται ως έσοδο στον Κρατικό Προϋπολογισμό στους Αναλυτικούς Λογαριασμούς Εσόδων 1590305001 «Επιστροφές μεταβιβάσεων με τη μορφή της επιστρεπτέας προκαταβολής από ατομικές επιχειρήσεις» και 1590305002 «Επιστροφές μεταβιβάσεων με τη μορφή της επιστρεπτέας προκαταβολής από ιδιωτικές επιχειρήσεις με νομική μορφή». Ειδικά στις περιπτώσεις επιχειρήσεων που έχουν λάβει ενίσχυση από το ΠΔΕ, το επιστρεπτέο ποσό της ενίσχυσης λογιστικοποιείται στα έσοδα του ΠΔΕ.

7. Η καταβολή των οφειλόμενων ποσών από επιστρεπτέα προκαταβολή γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας απόφασης και δεν επιτρέπεται η υπαγωγή αυτών σε άλλη ρύθμιση αποπληρωμής οφειλών βάσει νόμου, δικαστικής απόφασης, συμφωνίας ή απόφασης διοικητικού οργάνου.

Τα προς επιστροφή ποσά που βεβαιώνονται, επιβαρύνονται με τόκους εκπρόθεσμης καταβολής, σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΕΔΕ.

8. Στην περίπτωση της εφάπαξ επιστροφής του ανωτέρω επιστρεπτέου ποσού μετά την καταβολή του και εφόσον αυτή πραγματοποιηθεί εμπρόθεσμα, το ποσό της έκπτωσης του 15% προσαυξάνει το μη επιστρεπτέο ποσό της ενίσχυσης το οποίο είναι

αφορολόγητο, ενώ το ποσό της επιστροφής μειώνει το χορηγηθέν ποσό της ενίσχυσης και:

- α) εφόσον η ενίσχυση έχει χορηγηθεί βάσει του Προσωρινού Πλαισίου, δεν συνυπολογίζεται εφεξής στο όριο σώρευσης για το Προσωρινό Πλαίσιο, της παρ. 1 του άρθρου 5 ή**
- β) εφόσον η ενίσχυση έχει χορηγηθεί βάσει του Κανονισμού de minimis, δεν συνυπολογίζεται εφεξής για το σκοπό υπολογισμού του ορίου σώρευσης της παρ. 2 του άρθρου 5.**

9. Ειδικά για τις επιχειρήσεις που επλήγησαν αποδεδειγμένα από τις πυρκαγιές που εκδηλώθηκαν σε περιοχές της ελληνικής επικράτειας από 1η Μαΐου ως και 2 Σεπτεμβρίου 2021, όπως αυτές έχουν οριοθετηθεί με τις υπό στοιχεία Δ.Α.Ε.Φ.Κ.-Κ.Ε/13758/A325/20.8.2021 (Β' 3905), Δ.Α.Ε.Φ.Κ.-Κ.Ε/13975/A325/20.8.2021 (Β' 3898), Δ.Α.Ε.Φ.Κ.-Κ.Ε/13665/A325/17.8.2021 (Β' 3863) και Δ.Α.Ε.Φ.Κ.-Κ.Ε/11203/A325/9.7.2021 αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εσωτερικών, Υποδομών και Μεταφορών, το επιστρε-πτέο ποσό, δεν επιστρέφεται. Για το σκοπό αυτό αποστέλλονται στην ΑΑΔΕ και στη ΓΔΟΥ του Υπουργείου Οικονομικών από την οικεία περιφέρεια ή σε περίπτωση αγροτικών εκμεταλλεύσεων από τον ΕΛΓΑ, καταστάσεις με τα στοιχεία (ΑΦΜ, Επωνυμία, Έδρα - υποκατάστημα) των επιχειρήσεων ή των αγροτικών εκμεταλλεύσεων με την οποία βεβαιώνεται ότι οι επιχειρήσεις ή οι αγροτικές εκμεταλλεύσεις που περιλαμβάνονται σε αυτές έχουν πληγεί από τις πυρκαγιές του προηγούμενου εδαφίου. Κατ' εξαίρεση για τις επιχειρήσεις που έχουν έδρα ή υποκατάστημα στους Δήμους Μαντουδίου - Λίμνης - Αγίας Άννας και Ιστιαιάς - Αιδηψού της Περιφερειακής Ενότητας Εύβοιας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, οι οποίοι επλήγησαν από την πυρκαγιά της 3ης Αυγούστου 2021, το επιστρεπτέο ποσό, δεν επιστρέφεται.

10. Η ΓΔΟΥ του Υπουργείου Οικονομικών, σε συνεργασία με την ΑΑΔΕ και το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων μεριμνούν για την ενημέρωση του Πληροφοριακού Συστήματος Σώρευσης Κρατικών Ενισχύσεων.

Άρθρο 11

Υποχρεώσεις δικαιούχων - Κυρώσεις

1. Η επιχείρηση υποχρεούται να διατηρήσει από την 1η Νοεμβρίου 2020 έως την 31η Μαρτίου 2021 τον αριθμό των εργαζομένων που απασχολούσε κατά την 1η Νοεμβρίου 2020, βάσει των στοιχείων του συστήματος ΕΡΓΑΝΗ. Σε περίπτωση που το επίπεδο απασχόλησης που είχε η επιχείρηση κατά την 1η Νοεμβρίου 2020 είναι υψηλότερο από αυτό που είχε κατά την 1η Μαρτίου 2020, βάσει των στοιχείων του συστήματος ΕΡΓΑΝΗ, η επιχείρηση υποχρεούται να διατηρήσει από την 1η Νοεμβρίου 2020 έως την 31η Μαρτίου 2021 το επίπεδο απασχόλησης που είχε κατά την 1η Μαρτίου 2020. Για τον έλεγχο, από τον αριθμό των εργαζομένων που απασχολούσε η επιχείρηση κατά την 1η Νοεμβρίου 2020 ή κατά την 1η Μαρτίου 2020, κατά περίπτωση, εξαιρούνται οι λύσεις συμβάσεων ένεκα συνταξιοδότησης ή θανάτου, οι λύσεις συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου και οι οικειοθελείς παραιτήσεις.

Για τον υπολογισμό, προστίθεται στον αριθμό εργαζομένων αναφοράς, για τον μήνα Νοέμβριο 2020 και για κάθε έναν από τους επόμενους μήνες έως και τον μήνα Μάρτιο 2021, σωρευτικά, ο αριθμός των αναγγελιών πρόσληψης (έντυπο Ε3 ΕΡΓΑΝΗ) και αφαιρείται ο αριθμός καταγγελιών σύμβασης εργασίας (έντυπο Ε6 ΕΡΓΑΝΗ) με την εξαίρεση των καταγγελιών σύμβασης όπου έχει θεμελιωθεί το συνταξιοδοτικό δικαίωμα.¹⁰

Στη συνέχεια υπολογίζεται το άθροισμα του ανωτέρω μεγέθους για τους μήνες Νοέμβριο 2020 έως και Μάρτιο 2021 και διαιρείται με τον αριθμό των μηνών, ήτοι με τον αριθμό πέντε (5). Εάν το αποτέλεσμα που προκύπτει είναι μικρότερο κατά μία μονάδα και άνω από τον αριθμό των εργαζομένων που απασχολούσε η επιχείρηση κατά την 1η Νοεμβρίου 2020 ή κατά την 1η Μαρτίου 2020, κατά περίπτωση, θεωρείται ότι δεν τηρήθηκε η ανωτέρω υποχρέωση διατήρησης του αριθμού των εργαζομένων, ενώ εάν το αποτέλεσμα που προκύπτει είναι μικρότερο κατά λιγότερο από μία μονάδα από τον αριθμό των εργαζομένων που απασχολούσε η επιχείρηση κατά την 1η Νοεμβρίου

---

¹⁰Τροποποίηση Α. ΓΔΟΥ 25/2022 31.05.2022; Τροποποίηση Α. ΓΔΟΥ 85/2022 29.11.2022

2020 ή κατά την 1η Μαρτίου 2020, κατά περίπτωση, θεωρείται ότι τηρήθηκε η ανωτέρω υποχρέωση διατήρησης του αριθμού των εργαζομένων. Ως αριθμός εργαζομένων αναφοράς ορίζεται το ελάχιστο μεταξύ των εργαζομένων που απασχολούσε η επιχείρηση κατά την 1η Νοεμβρίου 2020 και κατά την 1η Μαρτίου του 2020.

Για τον ανωτέρω έλεγχο λαμβάνονται υπόψη τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία στο σύστημα ΕΡΓΑΝΗ, όπως αυτά διαβιβάζονται από το ΕΡΓΑΝΗ στην ΑΑΔΕ για το σκοπό αυτό.

2. Εφόσον η επιχείρηση ενισχύεται βάσει του Προσωρινού Πλαισίου, οφείλει να υποβάλει, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας «myBusinessSupport», μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2021 τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στο Παράρτημα II.Β. της παρούσας, το οποίο και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας. Σε περίπτωση μη υποβολής των απαιτούμενων δικαιολογητικών μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία, η επιχείρηση μπορεί να τα υποβάλει μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας «myBusinessSupport», από την 19η Ιουλίου μέχρι την 23η Σεπτεμβρίου 2022, από την 30η Νοεμβρίου μέχρι και την 30η Δεκεμβρίου 2022 και από την 1η Φεβρουαρίου μέχρι και την 31η Μαΐου 2023. Ειδικότερα, το Ενιαίο Πιστοποιητικό Δικαστικής Φερεγγυότητας, για τα Δικαστήρια εντός ΟΣΔΔΥ-ΠΠ που διαθέτουν ηλεκτρονικό σύστημα, αναζητείται αυτεπαγγέλτως, με αποστολή σχετικών στοιχείων από την ΑΑΔΕ, όπως ενδεικτικά Α.Φ.Μ., έδρα, επωνυμία. Για τις περιπτώσεις που πριν την 30.6.2021, αντί για τα πιστοποιητικά μη πτώχευσης, μη υποβολής αίτησης για πτώχευση, μη θέσης σε αναγκαστική διαχείριση και μη υποβολής αίτησης για θέση σε αναγκαστική διαχείριση, έχει υποβληθεί Ενιαίο Πιστοποιητικό Δικαστικής Φερεγγυότητας, νοείται ότι έχει εκπληρωθεί η υποχρέωση υποβολής των σχετικών πιστοποιητικών.¹¹

3. Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων υποχρεούνται να

---

¹¹Τροποποίηση Α. ΓΔΟΥ 175/2021 20.02.2021; Τροποποίηση Α. ΓΔΟΥ 612/2021 30.06.2021; Τροποποίηση Α. ΓΔΟΥ 741/2021 16.07.2021; Τροποποίηση Α. ΓΔΟΥ 961/2021 30.09.2021; Τροποποίηση Α. ΓΔΟΥ 1052/2021 16.11.2021; Τροποποίηση Α. ΓΔΟΥ 56/2022 21.07.2022; Τροποποίηση Α. ΓΔΟΥ 70/2022 31.08.2022; Τροποποίηση Α. ΓΔΟΥ 85/2022 29.11.2022; Τροποποίηση Α. ΓΔΟΥ 12/2023 01.02.2023

μην μετακυλούν εις ολόκληρον ή μερικώς στους πρωτογενείς παραγωγούς τη χορηγούμενη δύναμη της παρούσας ενίσχυση.

4. Οι δικαιούχοι υποχρεούνται να υποβάλουν κάθε στοιχείο, έγγραφο ή άλλη πληροφορία τους ζητηθεί αρμοδίως, ιδίως, για τον έλεγχο πλήρωσης των προϋποθέσεων χορήγησης της ενίσχυσης.

5. Σε περίπτωση που κατά τον έλεγχο της επιχείρησης από τη φορολογική διοίκηση ή άλλο αρμόδιο όργανο ελέγχου διαπιστωθεί μη τήρηση των όρων της παρούσας, υπέρβαση του ανώτατου ορίου ενίσχυσης ή υποβολή ψευδών στοιχείων είναι άμεσα απαιτητό:¹²

α) το σύνολο της χορηγηθείσας ενίσχυσης στην περίπτωση που η επιχείρηση δεν είναι δικαιούχος ή δεν τήρησε τους όρους της παρούσας ή

β) το υπερβάλλον ποσό της ενίσχυσης στην περίπτωση που η επιχείρηση είναι δικαιούχος μικρότερου ποσού από το χορηγηθέν, εντόκως από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης, με το επιτόκιο ανάκτησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όπως αυτό καθορίζεται σύμφωνα με την Ανακοίνωσή της σχετικά με την αναθεώρηση της μεθόδου καθορισμού των επιτοκίων αναφοράς και προεξόφλησης, εφαρμοζόμενου κατά τα λοιπά του ΚΕΔΕ.

Τα ανωτέρω ισχύουν και για την επιστροφή του συνόλου της χορηγηθείσας ενίσχυσης:

α) σε περίπτωση που δεν υποβληθούν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, σύμφωνα με τα όρια μεγέθους που δηλώθηκαν στην αίτηση χορήγησης της επιστρεπτέας προκαταβολής, εντός των προθεσμιών της παρ. 2, με την επιφύλαξη της ανταπόκρισης

---

¹²Τροποποίηση Α. ΓΔΟΥ 25/2022 31.05.2022; Τροποποίηση Α. ΓΔΟΥ 56/2022 21.07.2022

των Δικαστηρίων εντός ΟΣΔΔΥ-ΠΠ από τα οποία το Ενιαίο Πιστοποιητικό Δικαστικής Φερεγγυότητας έχει αναζητηθεί αυτεπαγγέλτως και β) σε περίπτωση που η επιχείρηση δεν έχει υποβάλει τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος (Ε3) φορολογικού έτους 2019 και 2020, έως την 31.3.2022, εφόσον είχε κατά νόμο υποχρέωση να τις υποβάλει.

Στην περίπτωση που τα απαιτούμενα δικαιολογητικά έχουν υποβληθεί στο πλαίσιο οποιασδήποτε εκ των κοινών αποφάσεων, υπό στοιχεία: ΓΔΟΥ 94/2.5.2020 (Β' 1645), ΓΔΟΥ 148/3.7.2020 (Β' 2729), ΓΔΟΥ 233/10.10.2020 (Β' 4471), ΓΔΟΥ 281/13.11.2020 (Β' 5047), ΓΔΟΥ 19/25.1.2021 (Β' 236), ΓΔΟΥ 232/1.3.2021 (Β' 804) και ΓΔΟΥ 420/23.4.2021 (Β' 1689), νοείται ότι εκπληρώνεται η υποχρέωση υποβολής στο πλαίσιο της παρούσας.

Στην περίπτωση που έχει εκδοθεί ο νόμιμος τίτλος είσπραξης του επιστρεπτέου ποσού και η σχετική ταυτότητα οφειλής και από τον έλεγχο προκύψει ότι:

- α) Η επιχείρηση δεν ήταν δικαιούχος της ενίσχυσης, το επιστρεπτέο ποσό που βεβαιώθηκε διαγράφεται με την έκδοση Ατομικού Φύλλου Έκπτωσης (ΑΦΕΚ), από τη ΓΔΟΥ του Υπουργείου Οικονομικών και ταυτόχρονα εκδίδεται νέος νόμιμος τίτλος είσπραξης για την άμεση επιστροφή του συνόλου της ενίσχυσης εντόκως, ως αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό. Ποσά που τυχόν καταβλήθηκαν βάσει του αρχικού τίτλου είσπραξης δεν επιστρέφονται αλλά πιστώνονται στην οφειλή που προκύπτει από το νέο τίτλο είσπραξης.**

- β) Η επιχείρηση είναι δικαιούχος μικρότερου ποσού ενίσχυσης, υπολογίζεται από την ΑΑΔΕ το αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό που έλαβε ο δικαιούχος. Για το μέρος του αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού εκδίδεται από την ΓΔΟΥ του Υπουργείου Οικονομικών Ατομικό Φύλλο Έκπτωσης (ΑΦΕΚ) για την μείωση**

της αρχικής βεβαίωσης επιστρεπτέου ποσού, διατηρώντας τον αριθμό των υπολειπόμενων δόσεων και ταυτόχρονα εκδίδεται νέος νόμιμος τίτλος είσπραξης για την άμεση επιστροφή του εντόκως. Σε περίπτωση που από την εκκαθάριση του Α.Φ.Ε.Κ. προκύπτει εξόφληση του αρχικού τίτλου είσπραξης, το υπερβάλλον ποσό που τυχόν καταβλήθηκε έναντι του αρχικού τίτλου είσπραξης δεν επιστρέφεται αλλά πιστώνεται στην οφειλή που προκύπτει από τον νέο τίτλο είσπραξης.

Στις περ. α και β η επιχείρηση δεν δικαιούται την έκπτωση της εφάπαξ καταβολής της παρ. 3 του άρθρου 10 για κανένα καταβαλλόμενο ποσό.

Για τη βεβαίωση και έκδοση ταυτότητας οφειλής των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 11Α. Ο υπολογισμός των τόκων ανάκτησης γίνεται από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης.

6. Σε περίπτωση συγχρηματοδότησης, ο δικαιούχος -λήπτης της ενίσχυσης υποχρεούται να παράσχει κάθε στοιχείο, έγγραφο ή πληροφορία, ώστε να εξασφαλιστεί η δυνατότητα αποτίμησης και αξιολόγησης του παρόντος προγράμματος ενίσχυσης, στα αρμόδια όργανα.

7. Όλα τα σχετικά δικαιολογητικά και παραστατικά στοιχεία τηρούνται από την επιχείρηση σε ειδική μερίδα για δέκα (10) χρόνια από την ημερομηνία καταβολής της ενίσχυσης και τίθενται στη διάθεση των αρμοδίων οργάνων του Δημοσίου ή των αρμοδίων οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον ζητηθεί σχετικός έλεγχος, ανεξαρτήτως αν από άλλες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας δεν υποχρεούνται στη διατήρηση των δικαιολογητικών και παραστατικών. Τα ανωτέρω στοιχεία και δικαιολογητικά έγγραφα διατηρούνται υπό τη μορφή πρωτοτύπων, ή αντιγράφων των πρωτοτύπων ή σε κοινώς αποδεκτούς φορείς δεδομένων, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών εκδόσεων των πρωτότυπων εγγράφων ή εγγράφων που υπάρχουν μόνο σε ηλεκτρονική μορφή.

8. Σε περίπτωση συγχρηματοδότησης, ο δικαιούχος-λήπτης της ενίσχυσης ενημερώνει το κοινό σχετικά με την στήριξη που έχει λάβει από τα Ταμεία:

- α) παρέχοντας στον διαδικτυακό τόπο του, εάν υπάρχει, σύντομη περιγραφή της πράξης, ανάλογης προς το επίπεδο της στήριξης, που περιλαμβάνει τους στόχους και τα αποτελέσματά της και επισημαίνει τη χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση,**
- β) τοποθετώντας τουλάχιστον μία αφίσα με πληροφόρηση σχετικά με το έργο (ελάχιστο μέγεθος Α3), που περιλαμβάνει τη χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση, σε σημείο εύκολα ορατό από το κοινό, όπως η είσοδος σε ένα κτίριο.**

Άρθρο 11Α

Αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά¹³

1. Για την επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, το αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό και ο αναλογών τόκος υπολογίζεται από την ΑΑΔΕ με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία.

Στη συνέχεια η ΑΑΔΕ αποστέλλει στη ΓΔΟΥ του Υπουργείου Οικονομικών λίστα με τα στοιχεία ταυτοποίησης του υπόχρεου της επιστροφής (φυσικού ή νομικού προσώπου) και κατ' ελάχιστον ονοματεπώνυμο και πατρώνυμο ή επωνυμία, κατά περίπτωση, διεύθυνση έδρας και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, Α.Φ.Μ., Δ.Ο.Υ. φορολογίας εισοδήματος και το ποσό προς επιστροφή ολογράφως και αριθμητικώς και διακριτά τον αναλογούντα τόκο ολογράφως και αριθμητικώς, καθώς και διακριτή κατηγοριοποίηση ανά ΑΦΜ για λήψη της ενίσχυσης από τον Τακτικό Προϋπολογισμό ή από το ΠΔΕ.

Η ΓΔΟΥ του Υπουργείου Οικονομικών με βάση τη λίστα του προηγούμενου εδαφίου εκδίδει απόφαση επιστροφής του αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού ενίσχυσης και του αναλογούντος τόκου, η οποία αποτελεί νόμιμο τίτλο για την είσπραξη του αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού και του αναλογούντος τόκου.

---

¹³Προσθήκη Α. ΓΔΟΥ 25/2022 31.05.2022

2. Η απόφαση επιστροφής του αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού και του αναλογούντος τόκου κοινοποιείται στον δικαιούχο μέσω της ανάρτησης στο πληροφοριακό σύστημα της ΑΑΔΕ myAADE, στην επιλογή Μητρώο και Επικοινωνία / e-Κοινοποιήσεις και κατόπιν αποστολής ειδοποίησης με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη δηλωθείσα από τον υπόχρεο ηλεκτρονική διεύθυνση.

3. Το προς ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό, επιστρέφεται εντόκως από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης μέχρι την ημερομηνία βεβαίωσής του. Το επιτόκιο που εφαρμόζεται είναι το επιτόκιο ανάκτησης που ορίζεται, για κάθε ημερολογιακό έτος, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Ελλάδα και δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κεφάλαιο V του Κανονισμού (ΕΚ) 794/2004 της Επιτροπής, όπως ισχύει.

4. Ακολούθως η ΑΑΔΕ καταχωρεί τα στοιχεία του νόμιμου τίτλου στα βιβλία εισπρακτέων εσόδων και εκδίδει τις σχετικές ταυτότητες οφειλής. Μετά την καταχώριση του χρέους η φορολογική διοίκηση εκδίδει ατομική ειδοποίηση, την οποία αναρτά στο πληροφοριακό σύστημα της ΑΑΔΕ myAADE, στην επιλογή Μητρώο και Επικοινωνία / e-Κοινοποιήσεις και αποστέλλει μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη δηλωθείσα από τον υπόχρεο ηλεκτρονική διεύθυνση. Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η κοινοποίηση κατά το προηγούμενο εδάφιο, η ατομική ειδοποίηση αποστέλλεται ταχυδρομικά.

Η οφειλή από το αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό της ενίσχυσης και διακριτά ο αναλογών τόκος, όπως έχει υπολογιστεί μέχρι την ημερομηνία της βεβαίωσης εμφανίζεται στο πληροφοριακό σύστημα της ΑΑΔΕ («myAADE»).

5. Το προς επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό που βεβαιώνεται στη φορολογική διοίκηση, καθίσταται καταβλητέο εφάπαξ με ανάλογη εφαρμογή της περίπτωσης α της παρ. 3 του άρθρου 10 ως προς τον χρόνο καταβολής ανεξαρτήτως της ημέρας βεβαίωσης και επιβαρύνεται με τόκους εκπρόθεσμης καταβολής σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΕΔΕ.¹⁴

---

¹⁴Τροποποίηση Α. ΓΔΟΥ 85/2022 29.11.2022

6. Η ΑΑΔΕ μετά την είσπραξη των ποσών ενημερώνει σχετικά την ΓΔΟΥ του Υπουργείου Οικονομικών.

7. Τα ποσά μετά την είσπραξή τους εμφανίζονται ως έσοδο στον κρατικό προϋπολογισμό στους Αναλυτικούς Λογαριασμούς Εσόδων 1590305001 «Επιστροφές μεταβιβάσεων με τη μορφή της επιστρεπτέας προκαταβολής από ατομικές επιχειρήσεις» και 1590305002 «Επιστροφές μεταβιβάσεων με τη μορφή της επιστρεπτέας προκαταβολής από ιδιωτικές επιχειρήσεις με νομική μορφή». Ειδικά στις περιπτώσεις επιχειρήσεων που έχουν λάβει ενίσχυση από το ΠΔΕ, τα ποσά λογιστικοποιούνται στα έσοδα του ΠΔΕ. Οι αναλογούντες τόκοι εμφανίζονται ως έσοδο στον Κρατικό Προϋπολογισμό στους Αναλυτικούς Λογαριασμούς Εσόδων 1510902001 «Τόκοι από την επιστρεπτέα προκαταβολή ατομικών επιχειρήσεων» και 1510902002 «Τόκοι από την επιστρεπτέα προκαταβολή ιδιωτικών επιχειρήσεων με νομική μορφή».

8. Για τα ποσά που βεβαιώθηκαν ως αχρεωστήτως καταβληθέντα μέχρι και 2 Νοεμβρίου 2022, η προθεσμία καταβολής παρατείνεται ως την 30η Ιουνίου 2023.

Σε περίπτωση βεβαίωσης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών λόγω μη τήρησης της υποχρέωσης διατήρησης εργαζομένων διενεργείται εκ νέου υπολογισμός σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 11 της παρούσας.

Εφόσον έχουν υποβληθεί τα απαραίτητα δικαιολογητικά μέχρι και 23 Σεπτεμβρίου 2022 και μετά τον επανυπολογισμό της υποχρέωσης διατήρησης εργαζομένων προκύπτει ότι τηρήθηκαν οι υποχρεώσεις της επιχείρησης, το αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό που βεβαιώθηκε διαγράφεται με την έκδοση Ατομικού Φύλλου Έκπτωσης (ΑΦΕΚ), από τη ΓΔΟΥ του Υπουργείου Οικονομικών και ταυτόχρονα εκδίδεται νέος νόμιμος τίτλος είσπραξης για την επιστροφή του επιστρεπτέου μέρους της ενίσχυσης όπως αυτό υπολογίζεται σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 8. Ο νέος τίτλος είσπραξης εξοφλείται σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 10. Ποσά που τυχόν καταβλήθηκαν βάσει του αρχικού τίτλου είσπραξης πιστώνονται στην οφειλή που προκύπτει από τον νέο τίτλο είσπραξης.

Εφόσον μετά τον επανυπολογισμό της υποχρέωσης διατήρησης εργαζομένων και την παρέλευση της προθεσμίας της 31ης Μαΐου 2023 για την υποβολή των απαραίτητων δικαιολογητικών, προκύπτει

ότι τηρήθηκαν οι υποχρεώσεις της επιχείρησης, το αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό που βεβαιώθηκε διαγράφεται με την έκδοση Ατομικού Φύλλου Έκπτωσης (ΑΦΕΚ), από τη ΓΔΟΥ του Υπουργείου Οικονομικών και ταυτόχρονα εκδίδεται νέος νόμιμος τίτλος είσπραξης για την επιστροφή του επιστρεπτέου μέρους της ενίσχυσης όπως αυτό υπολογίζεται σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 10. Ο νέος τίτλος είσπραξης εξοφλείται σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 10. Η δυνατότητα εφάπαξ καταβολής του επιστρεπτέου ποσού της ληφθείσας ενίσχυσης με έκπτωση 15% επί του επιστρεπτέου ποσού των ανωτέρω περ. α και β της παρ. 3 του άρθρου 10 ισχύει μόνο εφόσον τα απαιτούμενα δικαιολογητικά έχουν υποβληθεί το αργότερο μέχρι και την 23η Σεπτεμβρίου 2022. Ποσά που τυχόν καταβλήθηκαν βάσει του αρχικού τίτλου είσπραξης πιστώνονται στην οφειλή που προκύπτει από τον νέο τίτλο είσπραξης.

Εφόσον μετά τον επανυπολογισμό της υποχρέωσης διατήρησης εργαζομένων και την παρέλευση της προθεσμίας της 31ης Μαΐου 2023 για την υποβολή των απαραίτητων δικαιολογητικών, προκύπτει ότι δεν τηρήθηκαν οι υποχρεώσεις της επιχείρησης σύμφωνα με το άρθρο 11, η παράταση του πρώτου εδαφίου θεωρείται ως μη χορηγηθείσα και εφαρμόζεται το άρθρο 6 του ν. 4978/2022 (Κ.Ε.Δ.Ε.) επί του ποσού που βεβαιώθηκε μέχρι και 2 Νοεμβρίου 2022, από 1 Δεκεμβρίου 2022.¹⁵

Άρθρο 12

Υποχρέωση διαφάνειας

1. Οι ενισχύσεις που χορηγούνται δυνάμει του Προσωρινού Πλαισίου στο πλαίσιο της παρούσας αναρτώνται από την αρμόδια υπηρεσία στην εφαρμογή της ΕΕ για την διαφάνεια “Transparency Award Module” (TAM), εντός ενός έτους από την χορήγησή τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο σημείο 44 του Προσωρινού Πλαισίου και στην υποπαρ. Β11 της παρ. Β' του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α' 107).

---

¹⁵Προσθήκη Α. ΓΔΟΥ 85/2022 29.11.2022; Τροποποίηση Α. ΓΔΟΥ 12/2023 01.02.2023

2. Με τη λήψη της ενίσχυσης τεκμαίρεται η συναίνεση του δικαιούχου - λήπτη της ενίσχυσης για τη δημοσιοποίηση των στοιχείων για την ενίσχυση που έλαβε.

Άρθρο 13

Ειδικότερα θέματα χρηματοδότησης ΠΔΕ

1. Η δράση, κατά το μέρος που βαρύνει τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων, χρηματοδοτείται από το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) του Υπουργείου Οικονομικών, ΣΑ051/2 και μέρος αυτής θα ενταχθεί, μετά την ολοκλήρωση των διαχειριστικών ενεργειών, στο Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», σύμφωνα με τους Κανονισμούς 2013/1303 και 2013/1301 και το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020.

2. Το ποσό της επιστρεπτέας προκαταβολής που χρηματοδοτείται από το ΕΠ και επιστρέφεται μετά την ολοκλήρωση της δράσης σε συγκεκριμένο για το σκοπό τραπεζικό λογαριασμό, χρησιμοποιείται για τον ίδιο σκοπό ή σύμφωνα με τους στόχους του επιχειρησιακού προγράμματος.

3. Δικαιούχος της δράσης, κατά την έννοια του Κανονισμού 2013/1303, είναι η ΓΔΟΥ του Υπουργείου Οικονομικών. Η ΓΔΟΥ του Υπουργείου Οικονομικών έχει τη γενική εποπτεία και την ευθύνη της διοικητικής υποστήριξης της δράσης. Επίσης, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, αναλαμβάνει την υποχρέωση της συγκέντρωσης των δικαιολογητικών υλοποίησης της δράσης και της τήρησης όλων των παραστατικών, καθώς και της επιβεβαίωσης τήρησης των υποχρεώσεων των δικαιούχων της ενίσχυσης, αποκλειστικά και μόνο στη βάση παραστατικών και εγγράφων που της έχουν υποβληθεί από την ΑΑΔΕ ή άλλο αρμόδιο φορέα, καθώς και το σύνολο των υποχρεώσεων Δικαιούχου, όπως ορίζονται στον ν. 4314/2014 και το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020.

Η ΓΔΟΥ του Υπουργείου Οικονομικών θα παρέχει στην αρμόδια Διαχειριστική Αρχή και την Αρχή Πιστοποίησης όλα τα απαραίτητα στοιχεία για τη διασφάλιση επαρκούς διαδρομής ελέγχου.

4. Η ανωτέρω υπηρεσία υποχρεούται:

- α) να αποστέλλει στην οικεία Διαχειριστική Αρχή τις πληροφορίες που απαιτούνται για την ανάρτηση των ενισχύσεων που χορηγούνται βάσει του Προσωρινού Πλαισίου στο TAM, κατά τα προβλεπόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 12 της παρούσας, καθώς και τις πληροφορίες που απαιτούνται για την υποβολή των ετήσιων εκθέσεων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά τα προβλεπόμενα στο σημείο 35 του Προσωρινού Πλαισίου,**
- β) να προβαίνει σε οποιαδήποτε άλλη ενέργεια που προκύπτει εκ του ρόλου της ως «δικαιούχος» της δράσης, όπως αυτές περιγράφονται στην οικεία απόφαση ένταξης,**
- γ) να διαβιβάζει στοιχεία που περιέχουν υπόνοια απάτης στις αρμόδιες αρχές, στο πλαίσιο της Εθνικής και Ευρωπαϊκής Πολιτικής για την καταπολέμηση της απάτης στις διαρθρωτικές δράσεις. Λεπτομερής αναφορά για την «Καταπολέμηση της απάτης στις διαρθρωτικές δράσεις» υπάρχει στην ιστοσελίδα του ΕΣΠΑ (www.espa.gr) και συγκεκριμένα στον σύνδεσμο <https://www.espa.gr/el/Pages/staticAntiFraudPolicy.aspx>.**

Άρθρο 14

Τήρηση αρχείου - Υποβολή εκθέσεων

1. Η ΓΔΟΥ του Υπουργείου Οικονομικών έχει τη γενική εποπτεία και την ευθύνη της διοικητικής υποστήριξης της δράσης. Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, αναλαμβάνει την υποχρέωση της επιβεβαίωσης τήρησης των υποχρεώσεων των δικαιούχων της ενίσχυσης, αποκλειστικά και μόνο στη βάση παραστατικών και εγγράφων που της έχουν υποβληθεί από την ΑΑΔΕ ή άλλο αρμόδιο φορέα, και τηρεί λεπτομερή αρχεία για τουλάχιστον δέκα (10) έτη από την ημερομηνία χορήγησης των μεμονωμένων ενισχύσεων, από τα οποία αποδεικνύεται ότι τηρήθηκαν οι απαιτούμενες, εκ της παρούσας, προϋποθέσεις για την χορήγηση της επιστρεπτέας προκαταβολής. Επίσης, η εν λόγω υπηρεσία μεριμνά για την ανάρτηση των ενισχύσεων που χορηγούνται βάσει του Προσωρινού Πλαισίου στο TAM, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 12 της παρούσας, καθώς και για την υποβολή των ετήσιων εκθέσεων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά τα προβλεπόμενα στο σημείο 87 του Προσωρινού Πλαισίου.

2. Η ΑΑΔΕ υποχρεούται να θέτει στη διάθεση της ΓΔΟΥ του Υπουργείου Οικονομικών κάθε απαιτούμενη πληροφορία σχετική με την εφαρμογή της παρούσας απόφασης, ιδίως στοιχείων που απαιτούνται στο πλαίσιο υποβολής των προβλεπόμενων ετήσιων εκθέσεων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι ΟΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Με βάση τον ως άρθρο 2 παρ. 18 του Καν. 651/2014, προβληματική είναι η επιχείρηση για την οποία συντρέχει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) εάν πρόκειται για εταιρεία περιορισμένης ευθύνης [πλην Μικρομεσαίας Επιχείρησης¹ (ΜΜΕ) που δεν έχει συμπληρώσει τριετία από τη σύστασή της ή, όσον αφορά την επιλεξιμότητα για ενίσχυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει επταετία από την πρώτη εμπορική της πώληση, η οποία πληροί τα κριτήρια για επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου κατόπιν ελέγχου με τη δέουσα επιμέλεια από τον επιλεγμένο ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό], όταν έχει απολεσθεί πάνω από το ήμισυ του εγγεγραμμένου της κεφαλαίου λόγω συσσωρευμένων ζημιών. Αυτό ισχύει όταν από την αφαίρεση των συσσωρευμένων ζημιών από τα αποθεματικά (και όλα τα άλλα στοιχεία που θεωρούνται εν γένει ως μέρος των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας) προκύπτει αρνητικό σωρευτικό ποσό που υπερβαίνει το ήμισυ του εγγεγραμμένου κεφαλαίου. Για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης, ο όρος «εταιρεία περιορισμένης ευθύνης» παραπέμπει ειδικότερα στα είδη εταιρειών που αναφέρονται στο παράρτημα Ι της οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και ο όρος «κεφάλαιο» περιλαμβάνει, ενδεχομένως, και κάθε διαφορά από έκδοση υπέρ το άρτιο"**
- β) εάν πρόκειται για εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας (πλην ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει τριετία από τη σύστασή της ή, όσον αφορά την επιλεξιμότητα για ενίσχυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει**

επταετία από την πρώτη εμπορική της πώληση, η οποία πληροί τα κριτήρια για επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου κατόπιν ελέγχου με τη δέουσα επιμέλεια από τον επιλεγμένο ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό), εφόσον έχει απολεσθεί πάνω από το ήμισυ του κεφαλαίου της, όπως εμφανίζεται στους λογαριασμούς της εταιρείας, λόγω συσσωρευμένων ζημιών. Για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης, ο όρος «εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας» παραπέμπει ειδικότερα στα είδη εταιρειών που αναφέρονται στο παράρτημα II της οδηγίας 2013/34/ΕΕ"

- γ) εάν πρόκειται για εταιρεία που υπάγεται σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία ή πληροί τις προϋποθέσεις του εθνικού δικαίου που τη διέπει όσον αφορά την υπαγωγή της σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία μετά από αίτημα των πιστωτών της"
- δ) εάν πρόκειται για επιχείρηση που έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης και δεν έχει ακόμη αποπληρώσει το δάνειο ή λύσει τη σύμβαση εγγύησης ή που έχει λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης και υπόκειται ακόμη σε σχέδιο αναδιάρθρωσης"
- ε) εάν πρόκειται για άλλη επιχείρηση εκτός ΜΜΕ, εφόσον τα τελευταία δύο έτη:

1) ο δείκτης χρέους προς ίδια κεφάλαια της επιχείρησης είναι υψηλότερος του 7,5 και

2) ο δείκτης κάλυψης χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων της επιχείρησης (EBITDA interest coverage ratio) είναι κάτω του 1,0.

Ο έλεγχος των ως άνω προϋποθέσεων γίνεται σε επίπεδο αιτούσας επιχείρησης καθώς και σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης.

¹ Όπως ορίζεται στο παράρτημα I του καν.651/2014

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

A. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΑΙΤΗΣΗΣ

1. Η επιχείρηση δηλώνει αν αιτείται να λάβει την ενίσχυση βάσει του Προσωρινού Πλαισίου C/2020/1863, ή βάσει του Καν.1407/2013 (de minimis).

2. Στην περίπτωση που αιτείται ενίσχυσης δυνάμει του Προσωρινού Πλαισίου, η επιχείρηση δηλώνει:

α. Όλες τις επιχειρήσεις με τις οποίες συνιστά ενιαία επιχείρηση:

β. Όλες τις ενισχύσεις που έχει λάβει βάσει του τμήματος 3.1 του Προσωρινού Πλαισίου από άλλα προγράμματα, σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης:

γ. Αν η επιχείρηση με βάση τον ορισμό που περιλαμβάνεται στο άρθρο 2 παρ.9 της παρούσας ΚΥΑ, είναι:

- Πολύ μικρή
- Μικρή
- Μεσαία
- Μεγάλη

δ. Ότι η επιχείρηση δεν ήταν προβληματική στις 31.12.2019 σύμφωνα με την έννοια του άρθρου 2 σημείου 18 του Κανονισμού 651/2014 (ΕΕ L 187/26.6.2014), σε επίπεδο αιτούσας επιχείρησης καθώς και σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης,

ή

εφόσον η επιχείρηση είναι μικρή ή πολύ μικρή, ότι δεν υπάγεται σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία, και ότι δεν έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης (και δεν έχει ακόμη αποπληρώσει το δάνειο

ή λύσει τη σύμβαση εγγύησης) - και ότι δεν έχει λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης (και δεν υπόκειται ακόμη σε σχέδιο αναδιάρθρωσης).

ε. Ότι σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης δεν έχει στη διάθεσή της ενίσχυση η οποία έχει κριθεί παράνομη βάσει απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

στ. Ότι, σε περίπτωση που δραστηριοποιείται στους τομείς της μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων, δεν θα μετακυλήσει, εις ολόκληρον ή μερικώς στους πρωτογενείς παραγωγούς τη χορηγούμενη δύναμη της παρούσας ενίσχυση.

ζ. Ότι σε περίπτωση που δραστηριοποιείται σε περισσότερους του ενός τομείς στους οποίους ισχύουν διαφορετικά ανώτατα όρια ενίσχυσης σύμφωνα με το Τμήμα 3.α του Προσωρινού Πλαισίου, διασφαλίζει με κατάλληλα μέσα όπως ο λογιστικός διαχωρισμός, ότι για καθεμία από τις δραστηριότητες αυτές τηρείται το σχετικό ανώτατο όριο.

η. Ότι για την επιχείρηση δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού της παραγράφου 1 του άρθρου 40 του ν. 4488/2017 (Α'137).

θ. Ότι έχει λάβει γνώση του περιεχομένου της παρούσας απόφασης και ότι πληροί το σύνολο των προϋποθέσεων της παρούσας.

3. Στην περίπτωση που αιτείται ενίσχυσης δύναμη του Κανονισμού de minimis, η επιχείρηση δηλώνει:

α. Όλες τις επιχειρήσεις με τις οποίες συνιστά ενιαία επιχείρηση:

β. Όλες τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που έχει λάβει σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης κατά την τριετία 2019-2021:

Σημειώνονται, τα εξής:

- Η ενίσχυση θεωρείται ότι έχει χορηγηθεί κατά τον χρόνο παραχώρησης στην οικεία επιχείρηση του έννομου δικαιώματος

λήψης της ενίσχυσης (ήτοι κατά την ημερομηνία έκδοσης εγκριτικής απόφασης), ανεξάρτητα από την ημερομηνία καταβολής της ενίσχυσης στην επιχείρηση.

-Σε περίπτωση συγχωνεύσεων ή εξαγορών, όλες οι προηγούμενες ενισχύσεις ήσσοнос σημασίας που έχουν ήδη χορηγηθεί σε οποιαδήποτε από τις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις δηλώνονται επίσης στον ως άνω πίνακα και λαμβάνονται υπόψη για να προσδιοριστεί κατά πόσο η νέα ενίσχυση ήσσοнос σημασίας στη νέα ή στην εξαγοράζουσα επιχείρηση υπερβαίνει το σχετικό ανώτατο όριο.

- Αν μια επιχείρηση έχει διασπαστεί σε δύο ή περισσότερες χωριστές επιχειρήσεις, η ενίσχυση ήσσοнос σημασίας που χορηγήθηκε πριν από τη διάσπαση καταλογίζεται στην επιχείρηση που έλαβε αυτή την ενίσχυση, η οποία είναι κατά κανόνα η επιχείρηση που ανέλαβε τις δραστηριότητες για τις οποίες χρησιμοποιήθηκε η ενίσχυση ήσσοнос σημασίας. Εάν ο εν λόγω καταλογισμός δεν είναι δυνατός, οι ενισχύσεις ήσσοнос σημασίας πρέπει να κατανέμονται αναλογικά με βάση τη λογιστική αξία των ιδίων κεφαλαίων των νέων επιχειρήσεων κατά την πραγματική ημερομηνία της διάσπασης.

γ. Ότι σε περίπτωση που δραστηριοποιείται σε περισσότερους του ενός τομείς για τους οποίους ισχύουν διαφορετικά ανώτατα όρια ενίσχυσης σύμφωνα με τον Καν. de minimis, διασφαλίζει με κατάλληλα μέσα όπως ο λογιστικός διαχωρισμός, ότι για καθεμία από τις δραστηριότητες αυτές τηρείται το σχετικό ανώτατο όριο.

δ. Ότι σε περίπτωση που δραστηριοποιείται σε κάποιον από τους μη επιλέξιμους για ενίσχυση τομείς και επίσης σε τομέα επιλέξιμο για ενίσχυση βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1407/13, διασφαλίζει με κατάλληλα μέσα, όπως ο λογιστικός διαχωρισμός, ότι δεν ενισχύεται η μη επιλέξιμη δραστηριότητα.

ε. Ότι για την επιχείρηση δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού της παραγράφου 1 του άρθρου 40 του ν. 4488/2017 (Α'137).

στ. Αν η επιχείρηση είναι ΜΜΕ ή όχι, με βάση τον ορισμό που περιλαμβάνεται στο παράρτημα I του Καν. 651/2014.

ζ. Ότι έχει λάβει γνώση του περιεχομένου της παρούσας απόφασης και ότι πληροί το σύνολο των προϋποθέσεων της παρούσας.

B. ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ¹⁶

Η επιχείρηση εφόσον έχει ενισχυθεί βάσει του Προσωρινού Πλαισίου, οφείλει, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 11 της παρούσας να προσκομίσει τα κάτωθι δικαιολογητικά:

1. Υπεύθυνη δήλωση του λογιστή της επιχείρησης που να βεβαιώνει ότι η επιχείρηση την 31.12.2019 (ανάλογα με την νομική μορφή και το είδος βιβλίων της επιχείρησης), σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στο σημείο Α του Παραρτήματος Ι «Ορισμός Προβληματικής Επιχείρησης»:

- **είτε δεν είχε απολέσει πάνω από το ήμισυ του εγγεγραμμένου της κεφαλαίου λόγω συσσωρευμένων ζημιών,**
- **είτε δεν είχε απολέσει πάνω από το ήμισυ του κεφαλαίου της, όπως εμφανίζεται στους λογαριασμούς της εταιρείας, λόγω συσσωρευμένων ζημιών.**

Το ανωτέρω δεν απαιτείται στην περίπτωση ανεξάρτητων ατομικών επιχειρήσεων, καθώς και στην περίπτωση των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων.

Επιπλέον, εάν πρόκειται για μεγάλη επιχείρηση, να βεβαιώνει ότι τα τελευταία δύο έτη:

- **ο δείκτης χρέους προς ίδια κεφάλαια της επιχείρησης δεν ήταν υψηλότερος του 7,5 και**

---

¹⁶Τροποποίηση Α. ΓΔΟΥ 175/2021 20.02.2021; Τροποποίηση Α. ΓΔΟΥ 612/2021 30.06.2021; Τροποποίηση Α. ΓΔΟΥ 741/2021 16.07.2021; Τροποποίηση Α. ΓΔΟΥ 961/2021 30.09.2021; Τροποποίηση Α. ΓΔΟΥ 1052/2021 16.11.2021; Αφαίρεση Α. ΓΔΟΥ 56/2022 21.07.2022

- ο δείκτης κάλυψης χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων της επιχείρησης (EBITDA interest coverage ratio) δεν ήταν κάτω του 1,0.

2. Ενιαίο Πιστοποιητικό Δικαστικής Φερεγγυότητας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΚΑΔ ΤΟΜΕΑ ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ

03	Αλιεία και υδατοκαλλιέργεια
10.2	Επεξεργασία και συντήρηση ψαριών, καρκινοειδών και μαλακίων
10.41.12	Παραγωγή λιπών και ελαίων και των κλασμάτων τους, ψαριών και θαλάσσιων θηλαστικών
46.11.11.07	Εμπορικοί αντιπρόσωποι που μεσολαβούν στην πώληση ψαριών, ζώντων και γόνου
46.17.11.27	Εμπορικοί αντιπρόσωποι που μεσολαβούν στην πώληση ψαριών, καρκινοειδών και μαλακίων, μη ζώντων
46.21.19.11	Χονδρικό εμπόριο προϊόντων π.δ.κ.α. ψαριών ή καρκινοειδών, μαλακίων η άλλων υδρόβιων ασπόνδυλων
46.38.1	Χονδρικό εμπόριο ψαριών, καρκινοειδών και μαλακίων
46.76.19.14	Χονδρικό εμπόριο κοραλλιών και παρόμοιων προϊόντων, οστράκων μαλακίων, καρκινοειδών ή εχινόδερμων και οστών σουπιών
46.76.19.15	Χονδρικό εμπόριο μαργαριταριών από καλλιέργεια, ακατέργαστων
46.76.19.30	Χονδρικό εμπόριο φυσικών μαργαριταριών, ακατέργαστων
47.23	Λιανικό εμπόριο ψαριών, καρκινοειδών και μαλακίων σε εξειδικευμένα καταστήματα
47.77.82.08	Λιανικό εμπόριο μαργαριταριών από καλλιέργεια, ακατέργαστων

47.77.82.13	Λιανικό εμπόριο φυσικών μαργαριταριών, ακατέργαστων
47.78.86.18	Λιανικό εμπόριο κοραλλιών και παρόμοιων προϊόντων, οστράκων μαλακίων, καρκινοειδών ή εχινόδερμων και οστών σουπιών
47.91.15	Λιανικό εμπόριο ψαριών, οστρακοειδών και μαλακίων, με αλληλογραφία ή μέσω διαδικτύου
47.99.15	Άλλο λιανικό εμπόριο ψαριών, οστρακοειδών και μαλακίων εκτός καταστημάτων, υπαίθριων πάγκων ή αγορών

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV ΚΩΔΙΚΟΙ ΑΡΙΘΜΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Παρατίθεται πίνακας με τον Κωδικό Αριθμό Δραστηριότητας (ΚΑΔ) των κλάδων που εμπίπτουν στην παρ.2 του άρθρου 4. Σε περίπτωση τετραψήφιου ΚΑΔ συμπεριλαμβάνονται όλες οι υποκατηγορίες πενταψήφιων, εξαψήφιων και οκταψήφιων, σε περίπτωση πενταψήφιου ΚΑΔ συμπεριλαμβάνονται όλες οι υποκατηγορίες εξαψήφιων και οκταψήφιων, κ.ο.κ.

55.30	Χώροι κατασκήνωσης, εγκαταστάσεις για οχήματα αναψυχής και ρυμουλκούμενα οχήματα
56.10	Δραστηριότητες υπηρεσιών εστιατορίων και κινητών μονάδων εστίασης
56.21	Δραστηριότητες υπηρεσιών τροφοδοσίας για εκδηλώσεις
56.29	Άλλες υπηρεσίες εστίασης, με εξαίρεση τις Υπηρεσίες γευμάτων που παρέχονται από στρατιωτικές τραπεζαρίες (56.29.20.01)
56.30	Δραστηριότητες παροχής ποτών
59.13.11.02	Υπηρεσίες εκμετάλλευσης κινηματογραφικών ταινιών
59.14	Δραστηριότητες προβολής κινηματογραφικών ταινιών
77.22	Ενοικίαση βιντεοκασετών και δίσκων
77.39.13	Υπηρεσίες ενοικίασης και χρηματοδοτικής μίσθωσης μοτοσικλετών και τροχόσπιτων
77.39.19.03	Υπηρεσίες ενοικίασης εξοπλισμού εκθέσεων

79.90.32	Υπηρεσίες κρατήσεων για συνεδριακά κέντρα και εκθεσιακούς χώρους
79.90.39	Υπηρεσίες κρατήσεων για εισιτήρια εκδηλώσεων, υπηρεσίες ψυχαγωγίας και αναψυχής και Άλλες υπηρεσίες κρατήσεων π.δ.κ.α.
82.30	Οργάνωση συνεδρίων και εμπορικών εκθέσεων
85.51	Αθλητική και ψυχαγωγική εκπαίδευση
85.52	Πολιτιστική εκπαίδευση
85.53	Δραστηριότητες σχολών ερασιτεχνών οδηγών
85.59	Άλλη εκπαίδευση π.δ.κ.α.
88.10.11	Υπηρεσίες επίσκεψης και παροχής υποστήριξης σε ηλικιωμένους
88.10.12	Υπηρεσίες κέντρων ημερήσιας φροντίδας ηλικιωμένων
90.01	Τέχνες του θεάματος
90.02	Υποστηρικτικές δραστηριότητες για τις τέχνες του θεάματος
90.03.11.04	Υπηρεσίες ενορχηστρωτή
90.03.11.07	Υπηρεσίες μουσουργού
90.03.11.17	Υπηρεσίες χορογράφου
90.03.11.18	Υπηρεσίες χορωδού
90.04	Εκμετάλλευση αιθουσών θεαμάτων και συναφείς δραστηριότητες
91.01	Δραστηριότητες βιβλιοθηκών και αρχειοφυλακείων
91.02	Δραστηριότητες μουσείων
91.03	Λειτουργία ιστορικών χώρων και κτιρίων και παρόμοιων πόλων έλξης επισκεπτών
91.04	Δραστηριότητες βοτανικών και ζωολογικών κήπων και φυσικών βιοτόπων
92.00	Τυχερά παιχνίδια και στοιχήματα εκτός από Υπηρεσίες τυχερών παιχνιδιών σε απ ευθείας (on-line) σύνδεση

	(92.00.14), Υπηρεσίες στοιχημάτων σε απ ευθείας (online) σύνδεση (92.00.21)
93.11	Εκμετάλλευση αθλητικών εγκαταστάσεων
93.12	Δραστηριότητες αθλητικών ομίλων
93.13	Εγκαταστάσεις γυμναστικής
93.19	Άλλες αθλητικές δραστηριότητες , με εξαίρεση υπηρεσίες που σχετίζονται με την εκπαίδευση κατοικίδιων ζώων συντροφιάς, για κυνήγι και σχετικές δραστηριότητες (93.19.13.03)
93.21	Δραστηριότητες πάρκων αναψυχής και άλλων θεματικών πάρκων
93.29	Άλλες δραστηριότητες διασκέδασης και ψυχαγωγίας
94.99.16	Υπηρεσίες που παρέχονται από πολιτιστικές και ψυχαγωγικές ενώσεις
96.04	Δραστηριότητες σχετικές με τη φυσική ευεξία, εξαιρουμένων των υπηρεσιών διατροφολογίας (ΚΑΔ 96.04.10.01), των υπηρεσιών διατροφολογικών μονάδων με εξαίρεση την άσκηση (ΚΑΔ 96.04.10.02), των υπηρεσιών προσωπικής υγιεινής και φροντίδας σώματος (ΚΑΔ 96.04.10.06)
96.09.19.06	Υπηρεσίες γραφείων γνωριμίας ή συνοικεσίων
96.09.19.09	Υπηρεσίες δερματοστιξίας (τατουάζ)
96.09.19.12	Υπηρεσίες ιερόδουλου
96.09.19.16	Υπηρεσίες στολισμού εκκλησιών, αιθουσών κλπ (για γάμους, βαπτίσεις, κηδείες και Άλλες εκδηλώσεις)
96.09.19.17	Υπηρεσίες τρυπήματος δέρματος του σώματος (piercing)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V ΚΩΔΙΚΟΙ ΑΡΙΘΜΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ¹⁷

¹⁷Προσθήκη Α. ΓΔΟΥ 38/2021 29.01.2021

Παρατίθεται πίνακας με τον Κωδικό Αριθμό Δραστηριότητας (ΚΑΔ) των κλάδων που εμπίπτουν στην περ. ε) της παρ. 2 του άρθρου 3 της υπό στοιχεία ΓΔΟΥ 19/25-1-2021 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Διαδικασία και προϋποθέσεις χορήγησης ενίσχυσης με τη μορφή επιστρεπτέας προκαταβολής σε επιχειρήσεις που επλήγησαν οικονομικά λόγω της εμφάνισης και διάδοσης της νόσου του κορωνοϊού COVID-19, κατά τους μήνες Σεπτέμβριο ως και Δεκέμβριο 2020» (Β' 236). Σε περίπτωση τετραψήφιου ΚΑΔ, συμπεριλαμβάνονται όλες οι υποκατηγορίες πενταψήφιων, εξαψήφιων και οκταψήφιων, σε περίπτωση πενταψήφιου ΚΑΔ, συμπεριλαμβάνονται όλες οι υποκατηγορίες εξαψήφιων και οκταψήφιων, κ.ο.κ.

01.49.19.02	Εκτροφή γουνοφόρων ζώων (αλεπούς, μινκ, μυοκάστορα, τσιντσιλά και άλλων)
01.49.3	Παραγωγή ακατέργαστων γουνοδερμάτων και διάφορων ακατέργαστων προβιών και δερμάτων
14.20	Κατασκευή γούνινων ειδών
15.11	Κατεργασία και δέψη δέρματος κατεργασία και βαφή γουναρικών
33.16	Επισκευή και συντήρηση αεροσκαφών και διαστημόπλοιων
46.42.11.27	Χονδρικό εμπόριο δεψασμένων η κατεργασμένων γουνοδερμάτων
46.42.11.40	Χονδρικό εμπόριο ημιετοιμών γουναρικών
46.42.11.29	Χονδρικό εμπόριο ειδών ένδυσης, εξαρτημάτων ρουχισμού και άλλων ειδών από γουνόδερμα (εκτός από καλύμματα κεφαλιού)
46.42.11.58	Χονδρικό εμπόριο αποκομμάτων γουναρικών
46.90.10.06	Χονδρικό εμπόριο διάφορων τουριστικών και λοιπών παρόμοιων ειδών λαϊκής τέχνης
47.19	Άλλο λιανικό εμπόριο σε μη εξειδικευμένα καταστήματα, εκτός από Εκμετάλλευση καταστήματος φιλικών ειδών γενικά (47.19.10.01) και Εκμετάλλευση περίπτερου (47.19.10.02)

47.41	Λιανικό εμπόριο ηλεκτρονικών υπολογιστών, περιφερειακών μονάδων υπολογιστών και λογισμικού σε εξειδικευμένα καταστήματα
47.42	Λιανικό εμπόριο τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού σε εξειδικευμένα καταστήματα
47.43	Λιανικό εμπόριο εξοπλισμού ήχου και εικόνας σε εξειδικευμένα καταστήματα
47.51	Λιανικό εμπόριο κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων σε εξειδικευμένα καταστήματα
47.52	Λιανικό εμπόριο σιδηρικών, χρωμάτων και τζαμιών σε εξειδικευμένα καταστήματα
47.53	Λιανικό εμπόριο χαλιών, κιλιμιών και επενδύσεων δαπέδου και τοίχου σε εξειδικευμένα καταστήματα
47.54	Λιανικό εμπόριο ηλεκτρικών οικιακών συσκευών σε εξειδικευμένα καταστήματα
47.59	Λιανικό εμπόριο επίπλων, φωτιστικών και άλλων ειδών οικιακής χρήσης σε εξειδικευμένα καταστήματα
47.61	Λιανικό εμπόριο βιβλίων σε εξειδικευμένα καταστήματα
47.62.63	Λιανικό εμπόριο χαρτικών ειδών
47.63	Λιανικό εμπόριο εγγραφών μουσικής και εικόνας σε εξειδικευμένα καταστήματα
47.64	Λιανικό εμπόριο αθλητικού εξοπλισμού σε εξειδικευμένα καταστήματα
47.65	Λιανικό εμπόριο παιχνιδιών κάθε είδους σε εξειδικευμένα καταστήματα
47.71	Λιανικό εμπόριο ενδυμάτων σε εξειδικευμένα καταστήματα
47.72	Λιανικό εμπόριο υποδημάτων και δερμάτινων ειδών σε εξειδικευμένα καταστήματα
47.75	Λιανικό εμπόριο καλλυντικών και ειδών καλλωπισμού σε εξειδικευμένα καταστήματα, εκτός από Λιανικό εμπόριο χαρτιού υγιείας, χαρτομάντιλων, μαντιλιών και πετσετών καθαρισμού προσώπου, τραπεζομάντιλων και πετσετών φαγητού, από χαρτί (47.75.76.19)

47.76	<p>Λιανικό εμπόριο λουλουδιών, φυτών, σπόρων, λιπασμάτων, ζώων συντροφιάς και σχετικών ζωοτροφών σε εξειδικευμένα καταστήματα, εκτός από Λιανικό εμπόριο αποξηραμένων οσπριωδών λαχανικών, αποφλοιωμένων, για σπορά (47.76.77.02), Λιανικό εμπόριο γεωργικών σπόρων σε μικροσυσκευασίες (47.76.77.04), Λιανικό εμπόριο δενδρυλλίων και φυτών (εκτός καλλωπιστικών φυτών) (47.76.77.05), Λιανικό εμπόριο ελαιούχων σπόρων π.δ.κ.α. (47.76.77.06), Λιανικό εμπόριο ζώντων φυτών, κονδύλων, βολβών και ριζών, μοσχευμάτων και παραφυάδων, μυκηλιών μανιταριών (47.76.77.07), Λιανικό εμπόριο καλαμποκιού για σπορά (47.76.77.08), Λιανικό εμπόριο κεραμικών ειδών που χρησιμοποιούνται στη γεωργία και για τη μεταφορά ή τη συσκευασία αγαθών (47.76.77.09), Λιανικό εμπόριο σπόρων ανθέων και καρπών (47.76.77.13), Λιανικό εμπόριο σπόρων ζαχαρότευτλων και σπόρων κτηνοτροφικών φυτών (47.76.77.14), Λιανικό εμπόριο σπόρων ηλίανθου, σουσαμιού, κάρδαμου, κράμβης, ελαιοκράμβης και σιναπιού, για σπορά (47.76.77.15), Λιανικό εμπόριο σπόρων λαχανικών (47.76.77.16), Λιανικό εμπόριο σπόρων πατάτας (47.76.77.17), Λιανικό εμπόριο φρέσκων φυτών που χρησιμοποιούνται κυρίως στην αρωματοποιία, τη φαρμακευτική ή την παραγωγή εντομοκτόνων, μυκητοκτόνων ή για παρόμοιους σκοπούς (47.76.77.18), Λιανικό εμπόριο φυσικών χριστουγεννιάτικων δέντρων (47.76.77.19), Λιανικό εμπόριο φυτικών υλών π.δ.κ.α. για σπαρτοπλεκτική, παραγέμισμα, βάτες, βαφή ή δέψη, φυτικών προϊόντων π.δ.κ.α. (47.76.77.20), Λιανικό εμπόριο λιπασμάτων και αγροχημικών προϊόντων (47.76.78), Λιανικό εμπόριο ζώων συντροφιάς και τροφών για ζώα συντροφιάς (47.76.79), καθώς και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικού ή τηλεφωνικού εμπορίου με παράδοση κατ' οίκον (e-shop κτλ.)</p>
47.77	<p>Λιανικό εμπόριο ρολογιών και κοσμημάτων σε εξειδικευμένα καταστήματα</p>
47.78	<p>Άλλο λιανικό εμπόριο καινούργιων ειδών σε εξειδικευμένα καταστήματα, εκτός από Λιανικό εμπόριο υλικών καθαρισμού (47.78.84), Λιανικό εμπόριο καύσιμου πετρελαίου οικιακής χρήσης, υγραέριου, άνθρακα και ξυλείας (47.78.85), Λιανικό εμπόριο περουκών και ποστίς (47.78.86.24), Λιανικό εμπόριο</p>

	ακατέργαστων αγροτικών προϊόντων π.δ.κ.α. (47.78.87), Λιανικό εμπόριο μηχανημάτων και εξοπλισμού π.δ.κ.α. (47.78.88)
47.79	Λιανικό εμπόριο μεταχειρισμένων ειδών σε καταστήματα
47.82	Λιανικό εμπόριο κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, ενδυμάτων και υποδημάτων, σε υπαίθριους πάγκους και αγορές
47.89	Λιανικό εμπόριο άλλων ειδών σε υπαίθριους πάγκους και αγορές
47.99	Άλλο λιανικό εμπόριο εκτός καταστημάτων, υπαίθριων πάγκων ή αγορών, με εξαίρεση το Άλλο λιανικό εμπόριο πετρελαίου οικιακής χρήσης, υγραέριου, άνθρακα και ξυλείας εκτός καταστημάτων, υπαίθριων πάγκων ή αγορών (47.99.85), καθώς και του λιανικού εμπορίου άλλων τυποποιημένων τροφίμων π.δ.κ.α. μέσω αυτόματων πωλητών (47.99.24.01), του λιανικού εμπορίου τυποποιημένων προϊόντων αρτοποιίας μέσω αυτόματων πωλητών (47.99.16.01), του λιανικού εμπορίου ροφημάτων μέσω αυτόματων πωλητών (47.99.21.01) και του λιανικού εμπορίου τυποποιημένων ειδών ζαχαροπλαστικής μέσω αυτόματων πωλητών (47.99.17.01)
49.31	Αστικές και προαστιακές χερσαίες μεταφορές επιβατών
49.39	Άλλες χερσαίες μεταφορές επιβατών π.δ.κ.α.
50.10	Θαλάσσιες και ακτοπλοϊκές μεταφορές επιβατών
50.30	Εσωτερικές πλωτές μεταφορές επιβατών
51.10	Αεροπορικές μεταφορές επιβατών
51.21	Αεροπορικές μεταφορές εμπορευμάτων
52.21.29.02	Υπηρεσίες οδηγού λεωφορείου (μη εκμεταλλευτή)
52.21.29.03	Υπηρεσίες πώλησης εισιτηρίων αστικών χερσαίων συγκοινωνιακών μέσων από τρίτους, λιανικά
52.21.29.04	Υπηρεσίες πώλησης εισιτηρίων αστικών χερσαίων συγκοινωνιακών μέσων από τρίτους, χονδρικά

52.21.29.05	Υπηρεσίες πώλησης εισιτηρίων υπεραστικών χερσαίων συγκοινωνιακών μέσων από τρίτους
52.22	Δραστηριότητες συναφείς με τις πλωτές μεταφορές
52.23	Δραστηριότητες συναφείς με τις αεροπορικές μεταφορές
55.10	Ξενοδοχεία και παρόμοια καταλύματα
55.20	Καταλύματα διακοπών και άλλα καταλύματα σύντομης διαμονής
55.30	Χώροι κατασκήνωσης, εγκαταστάσεις για οχήματα αναψυχής και ρυμουλκούμενα οχήματα
55.90.13	Υπηρεσίες κλιναμαξών (βαγκόν-λι) και υπηρεσίες ύπνου σε Άλλα μεταφορικά μέσα
55.90.19	Άλλες υπηρεσίες καταλύματος π.δ.κ.α.
56.10	Δραστηριότητες υπηρεσιών εστιατορίων και κινητών μονάδων εστίασης
56.21	Δραστηριότητες υπηρεσιών τροφοδοσίας για εκδηλώσεις
56.29	Άλλες υπηρεσίες εστίασης, με εξαίρεση τις Υπηρεσίες γευμάτων που παρέχονται από στρατιωτικές τραπεζαρίες (56.29.20.01)
56.30	Δραστηριότητες παροχής ποτών
59.13.11.02	Υπηρεσίες εκμετάλλευσης κινηματογραφικών ταινιών
59.14	Δραστηριότητες προβολής κινηματογραφικών ταινιών
71.20.14	Υπηρεσίες τεχνικού ελέγχου οχημάτων οδικών μεταφορών
74.20	Φωτογραφικές δραστηριότητες
74.30	Δραστηριότητες μετάφρασης και διερμηνείας
77.11	Ενοικίαση και εκμίσθωση αυτοκινήτων και ελαφρών μηχανοκίνητων οχημάτων
77.21	Ενοικίαση και εκμίσθωση ειδών αναψυχής και αθλητικών ειδών
77.22	Ενοικίαση βιντεοκασετών και δίσκων
77.29	Ενοικίαση και εκμίσθωση άλλων ειδών προσωπικής ή οικιακής χρήσης

77.34	Ενοικίαση και εκμίσθωση εξοπλισμού πλωτών μεταφορών
77.35	Ενοικίαση και εκμίσθωση εξοπλισμού αεροπορικών μεταφορών
77.39.13	Υπηρεσίες ενοικίασης και χρηματοδοτικής μίσθωσης μοτοσικλετών και τροχόσπιτων
77.39.19.03	Υπηρεσίες ενοικίασης εξοπλισμού εκθέσεων
79.11	Δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων
79.12	Δραστηριότητες γραφείων οργανωμένων ταξιδιών
79.90.32	Υπηρεσίες κρατήσεων για συνεδριακά κέντρα και εκθεσιακούς χώρους
79.90.39	Υπηρεσίες κρατήσεων για εισιτήρια εκδηλώσεων, υπηρεσίες ψυχαγωγίας και αναψυχής και Άλλες υπηρεσίες κρατήσεων π.δ.κ.α.
82.30	Οργάνωση συνεδρίων και εμπορικών εκθέσεων
85.10	Προσχολική εκπαίδευση
85.51	Αθλητική και ψυχαγωγική εκπαίδευση
85.52	Πολιτιστική εκπαίδευση
85.53	Δραστηριότητες σχολών ερασιτεχνών οδηγών
85.59	Άλλη εκπαίδευση π.δ.κ.α.
86.90.19.10	Υπηρεσίες οδηγιών διατροφής από ειδικούς που δεν είναι γιατροί
88.10.11	Υπηρεσίες επίσκεψης και παροχής υποστήριξης σε ηλικιωμένους
88.10.12	Υπηρεσίες κέντρων ημερήσιας φροντίδας ηλικιωμένων
88.91	Δραστηριότητες βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών με εξαίρεση τα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης παιδιών και ατόμων με αναπηρία (ΚΔΑΠΜΕΑ) (88.91.12) και τις υπηρεσίες κατ οίκον φύλαξης μικρών παιδιών (ΚΑΔ 88.91.13.03)
90.01	Τέχνες του θεάματος
90.02	Υποστηρικτικές δραστηριότητες για τις τέχνες του θεάματος

90.03.11.04	Υπηρεσίες ενορχηστρωτή
90.03.11.07	Υπηρεσίες μουσουργού
90.03.11.17	Υπηρεσίες χορογράφου
90.03.11.18	Υπηρεσίες χορωδού
90.04	Εκμετάλλευση αιθουσών θεαμάτων και συναφείς δραστηριότητες
91.01	Δραστηριότητες βιβλιοθηκών και αρχειοφυλακείων
91.02	Δραστηριότητες μουσείων
91.03	Λειτουργία ιστορικών χώρων και κτιρίων και παρόμοιων πόλων έλξης επισκεπτών
91.04	Δραστηριότητες βοτανικών και ζωολογικών κήπων και φυσικών βιοτόπων
92.00	Τυχερά παιχνίδια και στοιχήματα εκτός από Υπηρεσίες τυχερών παιχνιδιών σε απ ευθείας (online) σύνδεση (92.00.14), Υπηρεσίες στοιχημάτων σε απ ευθείας (on-line) σύνδεση (92.00.21)
93.11	Εκμετάλλευση αθλητικών εγκαταστάσεων ως προς τους εσωτερικούς τους χώρους και ως προς τους χώρους ομαδικής άθλησης
93.12	Δραστηριότητες αθλητικών ομίλων
93.13	Εγκαταστάσεις γυμναστικής
93.19	Άλλες αθλητικές δραστηριότητες , με εξαίρεση υπηρεσίες που σχετίζονται με την εκπαίδευση κατοικίδιων ζώων συντροφιάς, για κυνήγι και σχετικές δραστηριότητες (93.19.13.03)
93.21	Δραστηριότητες πάρκων αναψυχής και άλλων θεματικών πάρκων
93.29	Άλλες δραστηριότητες διασκέδασης και ψυχαγωγίας
94.99.16	Υπηρεσίες που παρέχονται από πολιτιστικές και ψυχαγωγικές ενώσεις
96.02	Δραστηριότητες κομμωτηρίων, κουρείων και κέντρων αισθητικής

96.04	Δραστηριότητες σχετικές με τη φυσική ευεξία
96.09.19.06	Υπηρεσίες γραφείων γνωριμίας ή συνοικεσίων
96.09.19.08	Υπηρεσίες γυαλίσματος υποδημάτων
96.09.19.09	Υπηρεσίες δερματοστιξίας (τατουάζ)
96.09.19.12	Υπηρεσίες ιερόδουλου
96.09.19.16	Υπηρεσίες στολισμού εκκλησιών, αιθουσών κλπ (για γάμους, βαπτίσεις, κηδείες και άλλες εκδηλώσεις)
96.09.19.17	Υπηρεσίες τρυπήματος δέρματος του σώματος (piercing)
	Καταστήματα και επιχειρήσεις κάθε είδους που λειτουργούν εντός ξενοδοχειακών μονάδων, ξενοδοχειακών συγκροτημάτων και των αερολιμένων της επικράτειας, όπως και τα καταστήματα αφορολογήτων ειδών ανά την επικράτεια.
	Καταστήματα λιανικού εμπορίου που λειτουργούν με συμφωνίες συνεργασίας όλων των καταστημάτων λιανικού εμπορίου τύπου «κατάστημα εντός καταστήματος» (shops-in-a-shop), που βρίσκονται σε εκπτώτικα καταστήματα (outlet), εμπορικά κέντρα ή εκπτώτικα χωριά, εξαιρουμένων των σούπερ μάρκετ και των φαρμακείων υπό την προϋπόθεση ότι διαθέτουν ανεξάρτητη είσοδο για τους καταναλωτές

Άρθρο 13

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα ισχύει από τη δημοσίευσή της.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 25 Ιανουαρίου 2021

Οι Υπουργοί

Οικονομικών

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ

Υφυπουργός Οικονομικών

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΒΕΣΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ανάπτυξης και Επενδύσεων

ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Υφυπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΣΑΚΙΡΗΣ